

San Marcos

1

Ja jastal cholo' ja yab'al ja Dyos ja Juan Bautista

(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9,15-17; Jn. 1.19-28)

¹ Ja sb'ajtanil b'a xcholjel yab'al Dyos b'a Jesucristo, yunin b'a Dyos.

² Ja jastalni ts'ijb'unub'al ja b'a aluman Dyos Isa' iyasi:

—K'ela', ja ke' ni wa xjeka' ja ma' jas oj yal ja b'a sti' a sati',

Ja mani oj xchap ja wa b'ej ja b'a sti' a sati.

³ Jun k'umal wan awanel ja b'a takin lu' umi:

Chapawik ja sb'ej ja kajwaltiki, tojowik ja sb'ejji'.

⁴ Ja Juani wa xya' a ja' ja b'a takin lu' umi, wa xcholo' sok ja b'a yijel ja' b'a oj sutxuk jk'ujoltik ja b'a oj jta'tik perdón sok ja jmultiki'. ⁵ Ti wa xjak smaklaje' ja b'a yal xchonab'il b'a Jude' a sok ja b'a Jerusalemi, Wani xyalawe' ke ay smule'a, wa x-ajiyile' ja' yuj ja Juan i ja b'a yokja' b'a Jordani.

⁶ Ja sk'ujtsil slapunej ja Juani sts'ujmilni kameyo'a, jaxa snalani wa syuch'uj sok ts'u'um, ja swa'eli ts'ititni'a sok yalel chab' b'a wits. ⁷ Wan xcholjel sok ti wa xyala' a: —Ti jakum b'a jpatik ja ma' mas jel ja yip yuj ja ke' ni sok mini sb'ejlaluk oj kokon nujan oj b'ob' jtukyi' ja yak'il ja xanab'i.

... ⁸ Ja ke' ni ja smeranil wa xkawilex ja' sok ja', pe ja ye' ni oj ya' wilex ja' sok Espiritu Santo.

Ja jastal yi'aj ja' ja Jesusi''

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

⁹ Ek'ni ja b'a sk'ak'ujil jawi ja Jesusi' ti jak b'a Nasaret b'a Galile' a, ajiyi' ja' yuj ja Juan b'a Jordan. ¹⁰ Ja yajni elk'en ja b'a yoj ja' i, ti yila' jamxi ja satk'inali, ti cho yila' kokon sb'aj ja Espiritu Santo jastal jun pumus. ¹¹ Ti chiknaji jun k'umal wa xyala' a:

—We' nani ja Kunin ma' wa xyajta, we'nani ja ma' jtsa'une'ji.

Ja jastal k'ulaji' tentar ja Jesusi''

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹² Jaxa mas tsa' ana, ja Jesusi' ti ijiyuj ja Espiritu b'a takin lu' um. ¹³ Ti ajiyi' ja b'a takin lu' um chab'winike' k'ak'uj. Ti k'ulaji' tentar yuj ja pukuji, teysok ja manaka jel xiwela sb'aji', ja angel jumasa' wa x-ateltaji yuj.

Ja jastal k'e' xchol ja yab'al ja Dyos ja Jesusi''

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹⁴ Ja yajni lutji' ja Juani, ja Jesusi' ti waj b'a Galile' a wan xcholjel ek'e' ja yab'al ja Dyosi' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi''. ¹⁵ Ti wa xyala'a: —Ja styempo' il ts'ikb'itani' a, ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' moxjitani' a:

—A' sutxuk ja wa k'ujolexi' sok k'u' ani ja yab'al ja Dyosi'.

Ja Jesusi' spaya' chanwane' le'a chay

(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

¹⁶ Ti wan b'ejjel ek' ja b'a sts'e' el ja niwan pampamja' b'a Galile' a, ti yila' ja Simoni sok ja smoj aljel Andresi, wa sipawe' ja yelub' xchaye' ja b'a yoj niwan pampaja' i, yuj ela' chaye'.

¹⁷ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—La' yik jmok, oj ka' ajyanik jastal ma' oj slokb'ajan winike'.

¹⁸ Ti ya' wekan ja yelub' xchaye' i ti snochowe' a.

¹⁹ Ja yajni cho ek' och mas ochi', ti yila' ja Jakobo yunin Sebede' o sok ja smoj aljel Juani ti aye' b'a jun b'ejjum b'a satja' ja wane' stojb'esel ja yelub' xchaye' i. ²⁰ B'a juts'ina ti spaya' a. Jaxa ye' nle' i ti yawekan ja Sebede' o state' i ja yoj b'ejjum b'a satja' i sok ja ya' tujume' i, ti snochowe' a.

Jun winik ke' ay yi'oj jun espíritu b'a milekuk.

(Lc. 4.31-37)

²¹ Ti ochye' b'a Kaperna' um, ja sk'ak'ujil sábadó ti och ja Jesusi' ja b'a yiglesya ja judiyo ti och sje' a. ²² Wanto xkanye' jakan yuj ja jas wa sje'a'i, yuj wa sje' a yile' jastal jun ma' ay xchol, mi jach wa sje' a jastal ja je'uman jumasa' b'a leyi'. ²³ Pe ay june' ja b'a yiglesya ja judiyo ' jun winik ay yi'oj espíritu b'a mi lekuk, ti awani' a.

²⁴ Ti yala' a —¡Ay! ¿Jasunk'iluk ja wi oj b'a jmoktikon, Jesús nasareno? ¿Jake la ma' jaka ch'ay jnajeltikon? Wa xna' a machunk'iluka' a: Ja ma' Sakni b'a Dyosi'.

²⁵ Jaxa Jesusi' ti ya' k'ot tek'ana ti yala' a:

—¡Ch'ab'anan sok elan ja b'a ye' ni!

²⁶ Ja espíritu b'a mi lekuki, ti wa sputsin ta la' an sb'aj wa syajb'es sb'aja, ti awani tsatsleka sok ti el ja b'a ye' ni. ²⁷ Spetsanale' ch'akto kanuke' jakan, b'a jachni b'a ye' nta wa sk'ulane' diskutira, ti wa xyalawe' a:

—¿Jasunk'iluk ja iti? ¿Jas yajk'achil sjejel ja iti, ke jach sok ipal wa snutsu' ja espíritu b'a mi lekuki sok wa xk'okxiye' sok.

²⁸ B'a juts'intá ch'ak chiknajuk ja jastal wa xtojyi' ja b'a sutanal ja b'a Galile' a.

Ja Jesusi' stojb'es ja sni'al ja Pedro.

(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

²⁹ Ja yajni el ja b'a yiglesya ja judiyo ti wajye' b'a snaj Simón sok b'a Andres, sok ja Jakobi sok Juan i. ³⁰ Ja sni' al ixuk ja Pedro ti b'a' an ek' b'a xch'at, ay yi'oj k'ak'. B'a juts'ina ti yalweyab' sok ja b'a ye' ni. ³¹ Jaxa ye' ni ti mojxi ocha, ti syamayi' ja sk'ab'i, b'a juts'in ek' sb'aj ja k'ak'i sok och ya' tel ta' uke' a.

Ja Jesusi' jel jitsan ja ma'tik ch'ak stojb'esi'

(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

³² Ja yajni och ja akwali, ja yajni och elk'en ja k'ak'uji, ti ch'ak yi' e ' och yile' ja Jesús ja manaka ay yi'oj chamel sok ma' ochel sb'aj pukuji'. ³³ Spetsanil ja chonab' jumasa' ti ch'ak sta' sb'aje' b'a sti' slutulab'il na' its. ³⁴ Ch'akya' tojb'uk ja manak a tuktukil chamel yi'oji' sok ch'ak ya' el el ja pukuji, pe mi xyakan b'a oj k'umanuk ja pukuji, yuj ja ye' nle' wa sna' awe' sb'aj.

Ja Jesusi' xcholo' ek' ja yab'al b'a spetsanil Galile' a

(Lc 4.42-44)

³⁵ Sajto lek k'e' i, k'ik'tonileka, ti ela' sok ti waj b'a jun takin luwar sok ti wa sk'uman tiw ja Dyosi'. ³⁶ Ja Simon sok ma' tik smoj waj sle' e ja Jesusi'. ³⁷ Ja yajni sta' awe' i ti yalweyab'a:

—Spetsanile' wa sle' ana.

³⁸ Ja Ye' ni ti yalyab'ye' a:

—Wajtik ja b'a luwar jumasa' mojani, nab'al ja tiwi oj cho chol ja yab'al ja Dyosi', yuj ja yuj jakelon yuj ja iti.

³⁹ Wa xcholo' ja b'a yiglesya ja judiyo b'a spetsanil ja b'a Galile' a sok wa xya' eluk ja pukuji.

Ja Jesusi' stojb'es jun ma' ay yi'oj lepra.

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰ Ti jak ja b'a b'ay ja ye' ni jun leproso ti spatala' anyi' sk'ujula', ti komek'ana sok ti yalyab'a:

—Ta wank'axa k'ana oj waj kankon sak.

⁴¹ Ja Jesusi' ya' a ja syajal sk'ujol sok ja b'a ye' ni, ti xija' ja sk'ab'i sok ti syama' a sok ti yalyab'a:

—Wa xk'ana', kakan sak.

⁴² Ja yajni ch'ak yali', ek' sb'aj ja lepra ja winik jawi sok sakxani kana. ⁴³ Jaxa tiwa tixa sk'uman kana, ti yalyab' leka.

⁴⁴ Ti yalyab'a: —Mok ma' a walyab'i, ka' ax, kax je' ab'ajyi' ja saserdote sok a' a sok ja b'a jastal sak kanya ja jastalni yalunej ja Moyses, b'a oj cho sna' e ja ye' nle' i.

⁴⁵ Pe ja yajni eli', ti ch'ak puktala' uk ek'a sok ch'ak yal ja jas ek'i, mixani jach b'a jamanto lek wa x-och ja Jesús ja yal chonab'i, tini wa xkan ek' b'a yoj takin lu' uma, wa xch'ak jakuk ja b'a b'ay ja ye' n b'a tuktukil luwar.

2

Ja Jesusi'' stojb'es june'ma'mi xb'ejyi'

(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

¹ Jaxa yajni ek' chab' ox'e' k'ak'uj masi ja Jesusi' cho och pilan ek'ele' ja b'a Kaperna' umi. Ja yajni na' xi ke tixa ay b'a na' itsi.

² Juts'in ch'ak stsom sb'aje' jitsan, mixa xch'ak ochuke' ja b'a sti' ja slutulab'il na' itsi sok wa xchologyab'ye' ja yab'al ja Dyosi'.

³ Jaxa tiwa ti jak ja b'a b'ay ja Ye' ni chab' ox'e' ma' yi oj jan ma' mi xb'ejyi', jach i' ub'aljan yuj b'a chanwane'.

⁴ Pe mi xb'ob' jitsuke' och ja b'a b'ay ja ye' ni yuj ja lom jel a' ay ja manaka tey tiwi, ti sjamawe' xet'an ja s-olom ja na' its ja b'a b'ay ja ye' ni, ja b'a sjamawe' i tiya ko' uke' ko ja b'a b'a' an ek' ja ma' mi xb'ejyi'.

⁵ Ja yajni yila' ja Jesús ja jastal wa sk'uane' ja ye' nle' i, ti yalyab' ja ma mi xb'ejyi' i:

—Kunin, ja wa muli k'ulub'alxa perdonar.

⁶ Ti kulane' ek' chab' ox'e' ja je'uman jumasa' b'a leyi', ti wa x-ek' sk'ujule' ye'nle'ta' a,

⁷ ¿Jaslom jach wa xyala' ye' n jastal iti? Mini lekuk ja jas wa xyala' a. ¿Machunk'iluk ja oj sk'ul perdonar mulali, yuj kechani ja Dyosi'?

⁸ Ja Jesusi' tixta sna' a ja b'a yespiritu ke jach wan ek'el sk'ujule' jastal iti b'a ye' nle' ta, ti sjob'oyile' a: —¿Jaslom jach x-ek'a k'ujulexi?.

⁹ ¿B'a' a b'a mas mi tsats oj alxuyab' ja ma' mi xb'eji': —Ja wa muli k'ulub'alxa perdonar, ma' oj alxukyab'i: —K'e' an ito' ja yala ch'ati ka' ax?.

¹⁰ Ja b'a oj ja na' i ke ja yunin ja Dyosi' ay yip ja b'a lu' umi b'a oj ya' perdon ja mulali. Ti yalyab' ja mi xb'eji':

¹¹ —We' n wa xkalawab'i: —K'e'an, ito' ja yala ch'ati ka' ax b'a wa naj.

¹² Jaxa ye' ni ti k'e' a sok ti syama' ja yal xch'ati, ti el ja b'a sti' sate' i, ch'ak kanuke' jakan sok ti stoyowe' ja Dyosi' ti yalawe' a:

—Mi b'a xkilatik ja jastal iti.

Ja yajni payji' ja Lebiji'

(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³ Mas tsa' ana ti cho waj pilan ek'ele' ja sti' ja niwan pampaja' i, spetsanil ja winike' wa xjakye' ja b'a b'ay ja Jesusi' sok ti wa sje' ayile' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁴ Ja yajni ek' ja tiwi ti yila' ja Levi yunin Alfeo ti kulan ek' ja b'a banko wa stsomxi ja tak'ini b'a impu'esto b'a Roma sok ti yalyab'a:

—Nochowon.

Sok ti k'e' a sok ti snocho'a.

¹⁵ Ek' ja yajni tey ja Jesús ja b'a lechante' ja b'a snaja' Levi, jitsan tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok mulanum ti aye' lajan sok ja Jesús sok ja sneb'umani ja b'a lechante' i, yuj jel jitsan ja ma' nochjiyuj'i.

¹⁶ Ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja pariseosi, ja yajni yilawe' ti kulane' sok ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok ja mulanumi, ti yalweyab' ja sneb'umani:

—¿Jas sb'ej ja it b'a, ke ja ye' ni wa xwa', sok ay jas wa xyu' aj sok ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma'i sok ja mulanumi'?

¹⁷ Ja yajni yab' ja Jesús ja jawi, ti yalyab'ye' a:

—Ja mani lek ayi mini oj waj b'a loktora kechani ja ma' milek ayuki'. Mi jakelukon jak jpay ma' toj, yuj jani ja manaka mulanuma.

Ja sjob'jel sok ja b'a sk'uts'jel wa'elali'

(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

¹⁸ Ja sneb'uman ja Juani wane' sk'utsjel ja swa' ele' i sok parise' osi. Jaxa tiwa ti wajye' a sok ti sjob'owe' a:

—¿Jasyuj ja sneb'uman ja Jwani sok ja parise' osi wa sk'utsuwe' ja swa' ele' i, jaxa wa neb'umani mi sk'utsu ja swa' ele' i?.

¹⁹ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a: —¿Oj ma' b'ob' sk'uts ja swa' ele' ja ma' tey b'a nupaneli ja yajni tito aye' sok ja ye' nle' ja tatamali? Ja yajni tito aye' sok ja tatamali, mi oj b'ob' sk'uts ja swa' ele' i.

²⁰ Pe oj jakuk ja sk'ak'ujil ja yajni x-ijiyile' ja tatamali, jaxa b'a sk'ak'ujil jawa, oj sk'uts ja swa' ele' i.

²¹ Mini oj b'ob' smaktonta jun poko k'u' uts sok yajk'achil k'u' uts, yuj ja smaktonil yajk'achil wa xch'i' a ja b'a pokoxa, masni jelxa xtik juntiro.

²² Cho mini ma' xya' och yalel ts'usub' b'a ts'u' um pokoxa, yuj yajk'achil ya' lel ts'usub'il oj xch'i' ja ts'u' umi, wa xpek' ja yalel ts'usub'i wa xcho xch'ay ja ts'umi, yuj ja yajk'achil yalel

ts'usub', tini oj t'olxuk b'a yajk'achil ts'u' uma'.

Ja sneb'uman jumasa' wa sjotsomowe' espiga ja b'a sk'ak'ujil jijleli'

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³ Ja yajni cho ek' jun sabado' il ja jas ts'unub'ali, ti cho wane' b'ejyel ek' ja sneb'umani ti och sjots-e' espiga' a.

²⁴ Jaxa parise' osi, ti yalyab'ye' a:

—K'ela' ¿Jaslom waxa k'ulanex ja jas mi lekuk ja b'a sabado?.

²⁵ Pe ja ye' ni ti yalyab'ye' a: —¿Mima' b'a ja k'umanex ja jas sk'ulanja Daviti ja yajni ay jas wa sk'anawe' i sok ajiyile' wa' in sok ma' tik smoji'.

²⁶ Ochni ja b'a snajtsil ja Dyosi', ye' nani ja Abi' atar ja saserdote' mas niwani' ' a, slo' oni ja pan b'a chapub'alni b'a Dyosi', ke mini sb'ejlalil oj loxuka', yuj kechani oj b'ob' slo' e' ja saserdote jumasa', cho yaniyi' ja manaka tey aysoki.

²⁷ Cho yalyab'ye': —Ja sabado k'ulaxi yuj mul ja winiki, mi ja' ukyuj ja winiki yuj smul ja sabado.

²⁸ Ja yuj, ja Yunin ja Dyosi' jani yajwalil ja sabado' a.

3

Ja winik ma' takinx'a ja sk'ab'i'

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

¹ Cho och pilan ek'ele' ja Jesús ja b'a yiglesya ja judiyo, tey jun winik ja tiw ke takin ay jun sk'ab'.

² Ti wa snochowe' ta oj yil ta oj ya tojb'uk ja b'a sabado' i, b'a jastal oj b'ob' sle' eyi' smuli'.

³ Jaxa tiwa ti yalyab' ja winik ja jaw ma' takin ay jun sk'ab'i':

—K'e' an ti la' ajyi' tiw b'a snalan.

⁴ Sok ti sjob'oyile' a:

—¿Lekni ma' oj k'ulaxuk slekil ja b'a sabado ma' ja jas mi lekuki, oj koltaxuk jun sak'anil, ma' oj ch'ayxuk? Pe ja ye' nle' i kanye' ch'ab'an.

⁵ Ja Jesusi' ti sk'el'ta la' an tajkela' ja ma' tik lot'ub'al yuji, och cham sk'ujulil yuj ja xch'u' uyil ja yaltsile' i, ti yalyab' ja winiki:

—Xija' ja wa k'ab'i. Ja ye' ni ti xija' a, ja sk'ab'i ti tojb'ikana'.

⁶ Jaxa yajni elye' ja parise' o jumasa', ti xchapawe' sok ja herodi' anos jumasa', b'a oj smil-e' ja Jesusi'.

Ja winike' jumasa' ma'tik ti kulan ek' b'a sti'niwan pampa ja'i'

⁷ Pe ja Jesusi' ti wajsok ja sneb'uman jumasa' b'a niwan pampaja', jitsanlek ma' tik b'a galile' a sok b'a jude' a nochjiyuj.

⁸ Sok b'a Jerusalem sok b'a idume' a sok ja b'a pilan sts'e' el ja b'a Jordani sok b'a sutanal ja Tiro sok ja Sidoni, ja yajni ch'ak yab'ye' ja jastiknaka jel niwan wa xch'ak sk'uluki, jitsanlek ja ma' tik ch'ak jakuk ja b'a b'ay ja Ye' ni.

⁹ Ja yuj ti yalyab' ja sneb'uman jumasa' ke tixta xya' ajyuke' chapan ja yal b'ejyum b'a sat ja' i, b'a mi oj lats'juk yuj ja ma' tik jelnaka jitsan tey ay tiwi.

¹⁰ Yuj jelxa jitsan ja ma' ch'akta ya' tojb'uki, spetsanil ja ma' tik yi oj chameli ti wa xjak sjip sb'aje' b'a b'ay ye' ni b'a oj syam-e'.

¹¹ Ja espiritu b'a mi lekuki, ja wa xyilawe' i, wa xkoye' mek'an b'a sti' sat sok ti wa x-awaniye' a:

—ǀWe' nani ja Yunin ja Dyosi'!

¹² Pe ja ye' ni wa xya' k'ot tek'an b'a mi oj ajuk najuk sb'aj.

Ja yajni tsajiye'ja lajchawe' apostol jumasa'

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Juts'ina ti k'e' b'a wits, ti ch'ak spay ja ma' tik wa sk'ana ja ye' ni sok ti ch'ak wajuke' ja b'a b'ay ja Ye' ni.

¹⁴ Ti stsa' a ja lajchawe' i b'a ti oj ajyuke' sok ja ye' ni, b'a oj sjek-e' b'a oj chol-e' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁵ B'a oj ajyuk yipe' b'a oj ya' tojb'uke' ja ma' tik ay yi oj chameli sok b'a oj ya' eluke' jwera ja pukuji.

¹⁶ Ja Simoni, ja it ma' ya' sb'i' iluk Pedro.

¹⁷ Ja Jakobo, yunin Sebedeo sok ja Juani smoj aljel Jakobo, ja it ma' ya' sb'i' iluke' Boanergesi, ja sb'ej ja iti, “Yuntikil Chawuk”,

¹⁸ Ja Andresi sok ja Pelipe sok ja Bartolomeji sok ja Mateo sok ja Tomasi sok ja Jakobo yunin Alpeo sok ja Tadeo sok ja Simon b'a Kananita.

¹⁹ Sok ja Judas Iskaryote, ma' sk'ulan entregar ja Jesusi'. Tixa kumxiye' b'a snaje' a'.

Ja jastal mi lek wa x-alxi' sok ja b'a Espíritu Santo

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23)

²⁰ Ti ch'ak sta' sb'aje' pilan ek'ele' jitsan winike'a' mixa xb'ob' wa' uke'.

²¹ Ja yajni yab'ye' ja smoj aljel ja Jesusi', ti jakya' k'otuke' tek'ana, yuj wa xyalawe': “Mixa sta' unejuk”.

²² Pe ja je'uman jumasa' b'a leyi' ja yajni jakye' ja b'a Jerusalemi wa xyalawe' ke ochel sb'aj ja Beelsebuji,

Ke ja yajni yajwalil ja pukuji ke ja wa xya' el jwera sok ja pukuji.

²³ Ja Jesusi' ti ch'ak spay ejana sok ti wa xyalyab'ye' sok slajel lo' ila: —ǀJastal oj b'ob' ya' el jwera ja pukuj ja pukuji'?

²⁴ Ta junk'a chonab' ta jach pilan b'a ye' nta, ja chonab' jawi mi oj b'ob' ajyuk.

²⁵ Ta junk'a na' its ta jach pilan b'a ye' nta, ja na' its jawi mi oj b'ob' ajyuk.

²⁶ Ta ye' ntak'a wa xk'e' ja pukuj b'a ye' nta wa spila sb'aj, mi jb'ob' ajyuk, k'otani ja manb'a stik'anila'.

²⁷ Mi ma' oj b'ob' och b'a snaj jun winik ma' jel ja yipi sok oj b'ob' yelk'ukyi' ja sjas sb'aji', ta mik'a b'ajtan wa syuch'u' i, kechani jachni oj b'ob' yelk'uka.

²⁸ Ja smeranili wa xkalawab'yex ke spetsanil mulal sok chikan jas mi lek wa xch'ak alxuk, ojni k'ulajuke' perdonar ja yuntikil ja winike' jumasa' a.

²⁹ Pe ja jas mi lek oj alxuk sok ja b'a Espiritu Santo, mini oj ajuk perdona, yuj ojxani oj ajuk yochel b'a juntiro' a.

³⁰ Yuj ja ye' nle' i yalunejexani'a: —“Ay yi oj espiritu b'a mi lekuk”.

Ja snani sok ja smojaljel jumasa'ja Jesusi''

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹ Jaxa tiwa ti k'otye' ja smoj aljel jumasa' sok ja snani, ti kanye' b'a jwera, ti sjekawe'

spayjela'.

³² Jaxa winike' manaka ti kulan ja b'a sutanal ja ye'ni ti yalyab'ye' a':

—Ja wa nani sok ja wa moj aljel jumasa' ti aye' b'a jwera sok wa sle' ana.

³³ Ja ye' ni ti sjak'a' a sok ti yala' a:

—¿Machtik junk'iluk ja jnani sok ja jmoj aljel jumasa'?

³⁴ Ti ch'ak sk'elta la' uk ja ma' tik kulan ek' ja b'a sutanali, ti yala' a: —Itnaka b'ajul ja jnani sok ja jmoj aljel jumasa'.

³⁵ Yuj spetsanil ja ma' wa sk'ulan ja jas wa sk'ana ja Dyosi', ja jawi ja jmoj aljeli winiki sok ja jmoj aljel ixuki sok ja jnani'.

4

Ja slajel lo'il b'a tsunwanumi'

(Mt. 13.1-23; Lc. 8.4-15)

¹ Ti och sje' pilan ek'ele' ja yab'al Dyos ja Jesusi' ja b'a sti' ja niwan pampaja'i, jel jitsan ja winike' ja sti'i', ti k'e b'a jun yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' a ti och kulan ja ye' na b'a sat niwan pamapaja', spetsanil ja manaka tey tiwi tinaka aye' kulan b'a sti' niwan pampaja'.

² Ti och sje' yile' sok slajel lo' ila' jitsan jastik junk'iluka, ti wa xyalyab'ye' sok ja jas wa sje' a:

³ —Maklayik, k'elawik, ja ts'unwanumi, el jas wa sts'une'.

⁴ Ja yajni sts'unu', chab' oxo' k'ole' ti ko' b'a yoj b'ej sok ti jak ja yal chan b'a sat k'inali sok ti ch'ak sk'ux-ela'.

⁵ Jaxa tuki ti ko' yoj ton jumasa', ja b'a meyni ay slujmali sok tixa ela', yuj mey lek slujmalil.

⁶ Pe ja yajni el ja k'a' uji, tsikij yuj mey lek yech sok ti taki' a.

⁷ Jaxa tuki ti ko' yoj k'i' ix, k'i' ja k'i' ixi sok ti ch'ak stupa' sok mixani satini' a.

⁸ Pe jaxa tuki ti ko' b'a lekil lu' um, ya' a sat, ti ela' sok ti k'i' a, ya' a juntajab'e' sok lajune', ya' a oxwinike' sok ya' a jo' winike' ja b'a june' ta' i.

⁹ Ti cho yala' ja Jesusi':

—Ja ma' ay chikin b'a oj smakla' a' a smakla'.

Ja sjob'jel jas sb'ejlal ja slajel lo' ili'

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Ja yajni kan stuch'ili ja manaka mojan yi oji' ja lajchawe' ti sjob'owe' jas sb'ej ja slajel lo' il jawi.

¹¹ Ti yalyab'ye' a: —Ja we' nlexi wani x-aji' ja na' ex ja jas nak'an b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', ja manaka tey b'a jwera' i, wani x-alxiyab'ye' sok slajel lo' ila'.

¹² Nab'al oj sk'el-e', ojni yil-e' a pe mini oj sna' e' a, oj smaklaye', ojni yab'ye' a mini sna' e jas sb'eja', nab'al mini oj jakuke' sok ja Dyosi' sok mini oj k'ulajuk perdonar sok ja smule' a.

Ja Jesusi' wa xyala'ja sb'ej ja slajel lo'il b'a ts'unwanumi'

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Ti yalyab'ye' a: —¿Minixa na' awex jas sb'ej ja slajel lo' il iti? ¿Jastal oj b'ob' ch'aka na' ex spetsanil ja slajel lo' ili?.

¹⁴ Ja ma' sts'unu' jani wa sts'unu' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁵ Ja ma' tik ko' b'a sts'e' el ja b'eji' jani ma' wa xts'unjiyi' ja yab'al ja Dyosi', ja yajni smaklaye' ta ti wa xjak ja pukuji sok xya' eluk ja yab'al ja Dios ke ts'unji' ja b'a yaltsile' i.

¹⁶ Cho jachni ja ma' ts'unji' b'a yoj toni janaka ma', wa smaklane' ja yab'al ja Dyosi', ja yajni xyab'ye' t'ani jachni gustoxta' a.

¹⁷ Pe mini ay yech b'a ye' nta' a sok mini toj wa x-ajyi' a, ja yuj, ja yajni xjak ja wokoli sok ijuk jpatiktiki yuj ja yab'al ja Dyosi', mixani sk'u' ane' a.

¹⁸ Ja manaka ts'unjiye' b'a yoj k'i' ixi ja manaka ma' wa smaklane' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁹ Pe ja jastik wa xch'ak k'ulaxuk ja tyempo iti, ja b'a lolanel b'a jel oj ja ta' ja jas b'aji' sok ja jastal jel oj k'an jastik jel ayi', wani ch'ak sk'uluke' a sok wani ch'ayawe' kan ja yab'al ja Dyosi' sok mixani xya' satinuke' a.

²⁰ Jaxa ma' tik ts'unji' b'a lekil lu' umi ja manaka ma' wa smaklane' ja yab'al ja Dyosi', wa xyi' aje' sok wani xya' a sate' b'a juntajab'e' sok lajune' a sok oxwinike' a sok jo' winike' ja b'a jun ita' i.

Mini jas nak'an ke mini oj ch'ak chiknajuka'

Lc. 8.16-18)

²¹ Ti cho yalyab'ye' a: —¿Oj ma' b'ob' axuk jun ijlab'anum b'a yib' jas wa xb'isi' ma b'a yib' ch'at? ¿Mini ma' ti oj och b'a kandelero' a?.

²² Yuj mini jas nak'an ja b'a mini oj jchiknajuka' sok mini b'a jas nak'an ja mini oj ilxuki'.

²³ Ta ayk'a ma' ay xchikin b'a oj smakla', a' a smakla'.

²⁴ Cho yalyab'ye': —Maklayik ja jas waxa maklayexi, ja jastani waxa b'isa' cho jachni oj b'isjukawi' a, ojni cho ajukawilex ja jas waxa maklayexi.

²⁵ Yuj ja ma' ay yi oji', ojni ajukyi' a, pe ja ma' mey yi oji', ja jas yi oji' ojni aji' el elyi'a.

Ja slajel lo'il ja jastal k'i' ja inati'

²⁶ Wa cho xyala': —Jachuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', jastal jun winik wa xya' och inat ja b'a lu' umi.

²⁷ Wa xwayi' sok wa xcho xk'e' i, b'a akwal sok b'a sat k'ak'uj, ja yal inati wa xpojki' sok wa xcho xk'i' i mini sna' a jastal ye' ni.

²⁸ Yuj b'a lu' umi wani x-ajyi' yintila', b'ajtan spowili', jaxa tiwa ti wa x-ajyi' espiga' a jaxa mas tsa' ani wa x-ajyi' sat b'ut'el espiga.

²⁹ Ja yajni yi' xa ja sati sok tixa, jaxa tiwa tixa wa xtulxi' a, yuj lelxani sjach'jela'.

Ja slajel lo'il sok ja b'a sat ja mostasa

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

³⁰ Wa xcho xyala': —¿Jasunk'iluk ja oj ka' slajtik sb'aj ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', jas sok lajel lo' il oj ka' slajtik sb'ajsok?.

³¹ Jachni jastal yintil mostasa, ja yajni xts'unxi' i b'a lu' umi, jani b'a mas ch'in b'a spetsanil ja janek'ni ay ja yal inat ja b'a lu' umi.

³² Ja yajni ts'unxita wa xk'i' i jani b'a mas niwan wa xwaj ja b'a b'ayni ts'unub'ali, jelni niwak ja sk'ab'i, wani xb'ob' sk'uluk ja yal soj ja yal chan jumasa' b'a satk'inali b'a oj ajyuk b'a yaxub'il.

Ja b'a jastal wa xch'ak ya'makunuk ja Jesusi' sok ja b'a slajel lo'ili'

(Mt. 13.34-35)

³³ Sok b'a jitsan slajel lo' il b'a jastal iti wa xcholo yab'ye' ja yab'al ja Dyosi', ja b'a jastalni oj b'ob' smaklaye' i.

³⁴ Ta minik'a sok slajel lo' il mini xcholo wab'ye' a, a' ma sneb'uman jumasa' wantoni xcholo yab'ye' b'a jachni b'a stuch'ile' a.

Ja Jesusi' ya' k'ot tek'an ja niwan pampaja'i'.

(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵ Ja b'a sk'ak'ujil jawi, ja yajni och ja a' kwali, ti yalyab'ye' a:

—La' ek'tikik b'a pilan sts'e' el.

³⁶ Ja yajni ch'akta sk'umkan ja manaka tey ay tiwi, jachni yi aje' och ja Jesus ja jastalni ay b'a yal b'ejyum b'a sat ja' i. Sok teyni ay sok tuktukil yal b'ejyum b'a sat ja sok ja ye' ni.

³⁷ Pe ti k'e' jun tsatsal ik'a' ti spujs'in och ja ja' b'a yal ch'in b'ejyum b'a sat ja', wanxani xmukxi' b'a yoj ja' a'.

³⁸ Pe ja Jesusi' tini ay b'a la' spatika wan wayela' kajan ek' ja yolom b'a jun sen-olomal. Ti syujkese' a sok ti yalyab'ye' a:

—¡Je' uman! ¿Tini ma' xyila' ja ta mukxitikoni?.

³⁹ Ja ye' ni ti k'e' a, tiya' k'ot tek'an ja ik'i sok ti yalyab' ja niwan pampaja' i:

—¡Ch'ab'anan, k'otan tek'an! Jaxa tiwa ti k'ot tek'an ja ik'i sok ti kan ch'ab'ana'.

⁴⁰ Ja ye' ni ti yalyab'ye' a:

—¿Ja lom xiwel ayexi? ¿Mitoni ma' xa k'u' anexa'?

⁴¹ Jaxa tiwa jel och ja xiwele' i, ye' nta wa xyala' sb'aje':

—¿Machunk'iluk ja Ye' ni, ke ja ik'i sok ja niwan pampaja' i wa xk'okxiye' sok?

5

Ja ma' ochel sb'aj pukuj b'a gadareno

(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

¹ Ti jakye' ja b'a pilan sts'e' el ja niwan pampaja' i, ja b'a sluarir b'a gadaernosi. ² Ja yajni el ja ye' ni ja b'a yal ch'in b'ejyum b'a satja' i, ja tiwi ti ja tajuk ja b'a b'ay ja k'e' en jumasa' yuj jun winik ma' ay yi oj espiritu b'a mi lekuk. ³ Tini wa x-ajyi' b'a k'e' en jumasa' sok mini ma' xb'ob' syuch'a' sok mini sok kadena. ⁴ Jitsan ek'ele' yuch'jita ja yok sk'ab' sok kadena, jaxa kadena ch'ok'xta wa xch'ak sk'uts tala' uk sok wa ch'ak sk'uts-el ja jas wa mochxi' sok ja yoki. Mini ma' xb'ob' syama'. ⁵ Jachni b'a k'ak'uj a' kwal wa x-a' wani b'a yoj wits sok k'e' en jumasa' sok wa smak'ta la' an sb'aj sok ton. ⁶ Ja yajni najato yila' ja Jesusi' ti wa sta' och ajnela' sok ti ko' mek'an b'a sti' sata'. ⁷ Ti a' wani' tsatsleka sok ti yala' a:

—¿Jasunk'a wi oj b'a jmoj Jesus, Yunin Dyos ma' jel niwan? ¡Wa xpatala' an ja k'ujol yuj ja Dyosi' mok ja wixta la' ukon!.

⁸ Yuj wa xyalyab'i:

—Elan ja b'a winik iti espiritu b'a mi lekuk.

⁹ Ja Jesusi' ti sjob'oyi' a:

—¿Jasa b'i' il?

Ja ye' ni ti sjak'a' a sok ti yala' a:

—Legion jb'i' il, yuj jel jitsanotikon.

¹⁰ Wa spatata la' anyi' sk'ujul ke mok aji' el el ja b'a luwar jawi. ¹¹ Mojani ay ja tiwi jun wits ke jelni a' ay juntiro ja chitam wane' wa' el. ¹² Ti wa spatata' ane' sk'ujol ja pukuji ti wa xyalweyab'a:

—Jekawotik ja b'a b'ay ja chitami a' a ochtikon b'a ye' nle'.

¹³ Ja Jesusi' ti yayile' permiso' a. Ti ch'ak eluke' ja espiritu b'a mi lekuki, ti och b'a yojol ja chitam jumasa', ay ma' jun jo' xa'ane'. Ja nole' chitam jawi ti ch'ak sjipko' sb'aje' b'a yoj niwan pampaja' b'a jun sat ton, ja b'a yoj niwan pampaja' i sjik'awe' ja'.

¹⁴ Ja wane' stalnajel ja chitami spakawe' ajnel, ch'ak yal-e' ja b'a chonab' jumasa' sok ja b'a alajaltiki. Ti xch'ak eluke' ja b'aye' i wa sk'el-e' ja jasni ek'eli. ¹⁵ Ti jakye' ja b'a b'ay ja Jesusi', cho ti yilawe' ja ma' ixtunub'al yuj ja pukuj ajyi' ja mani ay yi oj lejyon ajyi, ti kulan ek'a', lapanxa sk'ujtsil sok lelxani aya' sok xiw ye' ni' a. ¹⁶ Ja ma' ch'ak yil-e' ja jas ek' sb'aj ja ma' ochel sb'aj pukuj ajyi' i sok chitam jumasa', ch'ak xchol yab'ye' ja tuki. ¹⁷ Ti och patuk sk'ujule' ja Jesusi' ke' a eluk ja b'a luwar tiwi.

¹⁸ Ja yajni och ja b'a yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' i, ja ma' ochel sb'aj pukuj ajyi' ti wa spatayi sk'ujol ja Jesusi' ke ti x-ajyi sok ja ye' ni. ¹⁹ Jaxa Jesusi' mini sk'ana' a, ti yalyab'a:

—Ka' ax ja b'a wa naji sok ja b'a moj aljel jumasa', cholo' yab'ye' ja jas jel niwan sk'ulan ja Kajwaltik sok ja b'a we' ni sok ja jastalni ya' a ja syajal sk'ujol sok ja b'a we' ni.

²⁰ Ti waja', ti och chol ja b'a yal chonab'il b'a Dekapolisi ja jas jel niwan sk'ulan ja Jesús sok ja b'a ye' ni sok spetsanale' wanto xkanye' jakan.

Ja yunin ja Jayro sok ja ixuk ma' syamayi' ja sk'ujtsil ja Jesusi''

(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

²¹ Ti cho ek' pilan ek'ele' ja Jesús b'a jun yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' b'a pilan sts'e' el sok jel jitsan ja ma' ch'ak lot'juk yuji, ja ye' ni ti b'a sti' niwan papamja'. ²² Ti jak junuk ja ajwalal ja b'a yiglesya ja judiyo, sb'i' il Jayro, ja yajni yila' ja Jesusi' ti ko' mek'an man yoka, ²³ Ti wa spatata' anyi' sk'ujola', ti yalyab'a:

—Ja kak'ixi wanxa chamel, la' a' a k'e' uk ja wa k'ab' sok ja ye' ni nab'al oj tojb'uka sok oj kan sak'anila'.

²⁴ Ti waj sok ja ye' ni sok jel jitsan juntiro ja ma' wan nochjel yuji' sok ti wa xlats'ji yuja'.

²⁵ Pe jun ixuk ke ayxa lajchawe' jab'il ke ay yi oj chamel ke jel xyila' yixawil, ²⁶ Sok jelxa yi ajta juntiro ja wokol b'a sk'ab' ja doktor jumasa' sok ch'akta xch'ak spetsanil ja jas yi oji sok mini xtojb'i' a, masni wa xjom masa, ²⁷ Ja yajni yab' sok ja b'a Jesusi' ti moxijian b'a la' spatika b'a manaka jel a' ay juntiro sok ti syamayi' ja sk'ujtsili, ²⁸ Yuj wa xyala': —Yuj wank'a xyama' ja sk'ujtsili ojni tojb'ikona. ²⁹ B'a juts'ina ja jastal jel xyila' yixawili k'ot tek'an sok ti yab' ja b'a skwerpo ke tojb'itani sok ja xchamel jawa. ³⁰ Jaxa Jesusi', sna' a b'a ye' na ja ipal el el ja b'a ye' ni, ti sutu' sb'aj sk'ela' ja manaka tey ay ja tiwi, ti sjob'o' a:

—¿Machunk'iluk ja syama' ja jk'ujtsili?

³¹ Ja sneb'uman jumasa' ti yalwe' yab'a: —K'elawile' ja manaka teyi' wa slats'awa, waxa wala':

—¿Machunk'iluka ja syamawoni?

³² Pe ja Ye' ni wa sk'ela' ja sutanili b'a oj yil machunk'iluk ja yamjiyuji. ³³ Jaxa ixuki, wan k'itk'unel sok wan xiwel, yuj wa sna' a ja ye' n ja jas k'ulub'alyi' i, ti wajko' mek'an b'a sti' sat Ye' na sok ch'ak yalyab' spetsanil ja smeranili. ³⁴ Ja ye' ni ti yalyab'a:

—Ka' k'ix, ja jastal ja k'u'ani ya' ta tojb'an, ka' ax b'a slamani sok tojb'iy'a ta sok ja wa chameli.

³⁵ Ja yajni wanto lo' il ja Jesusi', ay ma' jakye' ja b'a snaj ja ma' ajwalal ja b'a yiglesya ja judiyo, ti yalawe' a:

—Ja wa wunini chamta, ¿Jas lom wantoxa k'ulan molestar ja Je' umani?

³⁶ Pe ja Jesús, ja yajni yab' jas wan alxeli, ti yalyab' ja ajwalal ja b'a yiglesya ja judiyo:

—Mok xiwan kechan k'u' an.

³⁷ Mi sk'ana ma' oj nochjukyuj kechani ja Pedro sok ja Jakobo sok ja Juani smoj aljel ja Jakobo. ³⁸ Ti waj b'a snaj ja ajwalal ja b'a yiglesya ja judiyo sok ti yila' jel chamk'ujol aye' a sok ja ma' tik wan ok'eli' sok ja ma' jel x-ok'ye' juntiro. ³⁹ Ti och ocha' sok ti yalyab'ye' a:

—¿Jas lom chamk'ujol aye' xi sok wanex ok'eli'? Ja yal ak'ixi mi chameluk yuj kechan wan wayel.

⁴⁰ Sok tseniye' sok ja b'a ye' ni. Pe ja ye' ni, ti ch'ak snuts-e' el b'a jwera' a, kechan yi aj och ja snan stati ja yal ak'ixi sok ma' tey sok ja ye' ni sok ti ochye' ja b'a b'ay ja yal ak'ixi. ⁴¹ Ti syama' ja sk'ab' ja yal ak'ixi sok ti yalyab'a: —Talita Kumi, (Ja sb'ej ja iti:

—Yal ak'ix we' n wa xkala' wab'i, k'e' an).

⁴² Juts'in k'e' ja yal ak'ixi sok wanxa b'ejyel ek'e', ayxani yi oj lajchawe' jab'ila'. Sok jelni ch'ak xiwuke' juntiro. ⁴³ Ja ye' ni yala' lek ke mini ma' oj yab'a sok ti yala' ke aya' wa' uke' ja yal ak'ixi.

6

Ja Jesusi' waj b'a Nazaret

(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

¹ Ti el ja tiw ja Jesusi' ti jak ja b'a slujmali sok ti nochji' yuj ja sneb'umani.

² Ja yajni k'ot ja sk'ak'ujil jijleli, ti och sje' ja b'a yiglesya ja judiyo sok jitsan ja ma' yab'ye' ja jas yala' ja Jesusi', wanto xkanye' jakan sok ti wa xyalawe' a: —¿B'a ch'ak sneb' ja ye' n ja jastik iti? ¿B'a ch'ak sneb' ja snajel jawi sok ja milagro jastiknaka iti ye' n wa xch'ak sk'uluki?

³ ¿Mi ma' ja' uk ja karpintero it ja yal Mariya b'a, smoj alijel ja Jakobi sok ja Joseji sok ja Judasi sok ja Simoni? ¿Mi ma' tey jmoktik ja smoj alijel ixuke' b'a? Sok xb'ulb'uniyexta sok ja ye' ni.

⁴ Pe ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—Mini ay aluman Dyos b'a oj kits'ji' ja b'a slujmali sok ja smoj alijel jumasa' sok ja b'a snaji.

⁵ Sok mini jun milagro sk'ulan ja tiwi, kechani t'usan ja ma' ya' tojb'uk sok chamel ya' k'e' uk ja sk'ab' sok ja b'a ye' nle' i.

⁶ Yuj kanto jakan ja jastal mi sk'u' ane' ja b'a ye' ni. Ja Jesusi' wa xch'ak waj ek'e' ja b'a yal luwar jumasa' tiwi sok wa sje' a ek'e'.

Ja jastal jekjiye'ja lajchawe' sneb'uman jumasa'

(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷ Jaxa tiwi ti spaya' ja lajchawe' i sok ti och sjek b'a chab'tike' a sok ya' yi yipe' b'a oj ya' eluke' ja espiritu b'a mi lekuki.

⁸ Ti yalyab'ye' ke mok jas yi' e' ja b'a b'eji, kechani snajb'ante' a. Mini smorale', mini swa' ele' sok mini jyi' e' och stak'ine'.

⁹ Kechani oj slap och xanab'e' sok mini jyi' e' och chab' sk'u' e'.

¹⁰ Sok ti cho yalyab'ye' a: —Chikan b'a na' itsil ochye' xa, tini la' kanyex tiwa mantoni la' elyex ja b'a luwar jawi.

¹¹ Ta minik'a la' k'anjiyex ja mi la' maklajiyex b'a jun luwar, elanik ja tiwi sok tsijunikan ja ts'ulu' umil ja wa wokexi, nab'al ojni sna' e' ke ayni jas oj ek'uka'. Ja smeranil wa xkalawab'yex ja b'a sk'ak'ujil oj ajoyuk ochelali masni jel xiwela' sb'aj ja wokol ja b'a jastalni b'a Sodoma sok ja Gomorra yuj ja xchonab'il jawi.

¹² Sok ti elye' ja snab'umani, wa xchol-e' yab' ja yab'al ja Dyosi' winike' ja b'a oj kumxuke' sok ja Dyosi'.

¹³ Sok wa xya' e-luke jwera jitsan pukuj sok wa sb'ats'awe' asejte jitsan chamum sok wa xya' tojb'uke'.

Ja jastal cham ja Juan Bawtista'

(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

¹⁴ Ti yab' ja Rey Erodesi ja jastal wa xtoyi' ek' ja Jesusi', yuj chiknajita ek' ja sb'i' ili sok ti yala' a:

—Ja Juan Bawtista sak'b'ujita ja b'a cham winiki, ja yuj wa xchiknaji' ja ipal jumasa' it ja b'a ye' ni.

¹⁵ Ja tuki wa xyalawe':

—Ja' a Eliyasi. Ja tuki wa xyalawe':

—Jun aluman Dyos,

Ja jastalni ja b'ajtan aluman Dyos jumasa'.

¹⁶ Ja yajni yab' ja Erodesi ja iti ti yala' a:

—Ja iti ja Juan i, ja ma' jk'utsuyi' ja snuk'i, sak'b'ujita ja b'a chamwinik jumasa'.

¹⁷ Yuj ye' nani ja Erodesi sjeka ma' wa syam ja Jwani sok syuch'uni ja b'a snajtsil lutjeli, yuj smul ja Erodiyasi xche' um Felipe smoj aljeli ja Erodesi, yuj ja Erodesi xche' uman.

¹⁸ Yuj ja Juan i yalyab' ja Erodesi:

—Mi lekuk oj ja che' umuk ja xche' um ja wa moj aljeli.

¹⁹ Ja yuj ja Erodiyasi mi sk'ana sok wa sk'ana oj smile', pe mi xb'ob' yuj.

²⁰ Yuj ja Erodesi wa xiwyuj ja Jwani, wa sna' a ke jun winik ke toj sok sakni' a sok wani skolta' a. Ja yajni wa smaklani wani xkan mini sna' a jas oj yala', pe wani smaklanleka.

²¹ Pe ja Erodiyasi yilani oj sta modo' a, ke ja b'a sk'ak'ujil manxi ja Erodesi wani xya' wa' uk ja yajwal jumasa' sok ja skomandante jumasa' sok manaka jel st'ilanil ja b'a Galile' a.

²² Sok ti och och ja yal Erodiyasi, ti chani' a sok sk'ulan gusto ja Erodesi sok manaka tey sok ja b'a lechante' i, ja reyi ti yalyab'a ja ak'ixi':

—K'anaki' ja jas waxa k'ana' ja ke' ni oj kawi'.

²³ Ti sk'ulanyi' jurara, spetsanil ja jas oj ja k'anki' i oj kawi, ama snalanuk ja b'a wa xk'ulan mandari.

²⁴ Ti eljan ja ye' ni ti yalyab' ja snani:

—¿Jasunk'a oj jk'ani?

Ja ye' ni ti sjak'a' a:

—Ja yolom ja Juan Bawtista.

²⁵ Jaxa ye' ni tixta och och ja b'a sti' sat ja reyi, ti sk'ana' a sok ti yala' a:

—Wa xk'ana b'a wego oj ja waki' ja yolom ja Juan Bawtista b'a jun yoj sek'.

²⁶ Ja reyi jel cham sk'ujol juntiro, pe yuj ja lom sk'ulunej jurari sok manaka tey sok ja b'a

lechante' i, mi yala ke mi oj ya' e'.

²⁷ Ja reyi tixta sjeka jun soldado' a, yala' ke waj yi jan ja yolom ja Jwan.

²⁸ Ja soldado ti waja sok ti sk'utsuyi' ja yolom b'a snajtsil lutjel, ti yi ajan ja yolom b'a jun sek' sok ti ya' yi ja ak'ixi, jaxa ak'ixi ti ya' yi ja snani.

²⁹ Ja yajni yab'ye' ja it ja sneb'umani, ti jakye' a ti yi aje' och ja skwerpo sok ti mukuwe' b'a jun k'e' ena.

Ja jastal ch'akya' wa' lajchawxa' ane' sok lajunwinike' i'

(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

³⁰ Jaxa Apostol jumasa' ti sta' a sb'aje' sok ja Jesusi' sok ti ch'ak chol-e' yab' spetsanil ja sk'uluneje' i sok jas sje' uneje' i.

³¹ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—Layik ja we' nlex pilan b'a jun luwar b'a takin sok jijanik t'usan. Yuj jel jitsan juntiro ja wa xwajye' sok ja ma' wa xjakye' i sok mixani ay styempo' e' ja b'a oj wa' uke' i.

³² Sok ti ch'ak wajuke' b'a jun b'ejyum b'a sat ja' b'a jun takin luwar.

³³ Pe jitsan ja yilawe' ke wajye' i sok snaji' sb'aje', jitsan lek ma' wajye' ja tiw b'ejyel ja b'a yal chonab' jumasa' sok b'ajtan k'otye' ke yuj ja ye' nle' i sok ti wujke' och ja b'a b'ay ja Jesusi'.

³⁴ Sok ti eljan ja Jesusi' sok ti yila' ke jitsane' a sok ya' a syajal sk'ujol sok ja b'a ye' nle' i, yuj jachuke' jastal yal chej mi ma' wa xtalnaji yujile' sok ti och sjeyle' jitsan jasunk'iluka.

³⁵ Ja yajni jelxa ochta ja k'ak'uji, ja sneb'uman jumasa' ti mojxiye' och ja b'a ja Ye' ni sok ti yalyab'ye' a: —Ja b'a b'aytik jach takin lu' um sok jelxa ochta ja k'ak'uji.

³⁶ Alxa yab'ye' axa wajuke' nab'al oxa wajuke' b'a yal luwar jumasa' sok ja b'a yal komon jumasa' ja ay ja b'a sutanili sok oj sman swa' ele', yuj mey jas yi oje' b'a oj yab'ye'.

³⁷ Ti sjak'a ja ye' ni sok ti yalyab'ye' a:

—Awiky'i we' nlex ja swa' ele' i.

Ja ye' nle' i ti sjak'awe' a,

¿Wan ma' xa k'ana oj wajtikon oj mantikon swa' ele sok lajunwinike' denaryo sok oj ka' tikonyi' swa' ele'?

³⁸ Ja Ye' ni ti sjob'oyile' a:

—¿Janek' pan ja wi ojex? Kax k'elawik.

Ja yajni sna' awe' ja ye' nle' i sok ti yalweyab'a:

—Jo' e sok chab' yal chay.

³⁹ Ti sjekawe' b'a oj ya' kulanuke' spetsanile' jach yal k'olk'oltik ja b'a yaxal k'ul jumasa'.

⁴⁰ Ti ochye' kulan k'olk'oltika, jach b'a jo' lajune' sok b'a jo' lajune' sok jach b'a chanwinike' sok lajune' sok chanwinike' sok lajune'.

⁴¹ Jaxa tiwa ti syama' ja jo' e' pani sok ja chab' yal chayi, ti sk'elak'e' nalan cha' ana sok ti sk'ulan bendisyara, ti spila' ja pan jumasa' sok ti ya' yi ja sneb'uman jumasa' b'a oj ya' ek' b'a sti' sate', cho spilani ja chab' yal chay b'a spetsanale'.

⁴² Ch'ak wa' uke' spetsanile' sok ch'ak b'ut'uke'.

⁴³ Ti stuluwe' ja yal pedaso ja janek'to kan ja pani sok ja yal chayi, sb'ut'uweto lajchawe' yal mo' och ja sobra.

⁴⁴ Ja manaka wa' ye' i aye' lajchawe' xa' ane sok lajunwinike'.

Ja Jesusi' b'ejyi'ja b'a sat ja'i'

(Mt. 14.22-27; Jn. 6.15-21)

⁴⁵ Jaxa tiwa ti ya' ochuk ja sneb'uman jumasa' ja b'a yoj yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' i ke axa ek'uke' b'a b'ajtan ja ye' nle' ja b'a la' Betsayda, ja b'a la' pilan sts'e' eli, malanto sk'umankan ja ye' n ja manaka tey ay tiwi.

⁴⁶ Ja yajni ch'ak sk'umkani, ti waj b'a yoj wits waj sk'umuk ja Dyosi'.

⁴⁷ Ja yajni och ja a' kwali, ja yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' i tixa ay b'a snalan ja niwan pampaja' i, jaxa Jesusi' tini ay stuch'il b'a lu' uma.

⁴⁸ Ti yilawe' jel wane' yijel wokol ja wane' snikjeli, yuj ja ik'i ti jakum ja b'a wajume' i, nalanxa lek a' kwal ti jak ja ye' n wan b'ejyel b'a satja', wa sk'ana' oj ek' b'a sti' sate'.

⁴⁹ Ja yajni yilawe' ja ye' nle' wan b'ejyel b'a niwan pampaja' i, wa xyalawe' ke ta altsilaluk sok ti a' waniye' a.

⁵⁰ Yuj spetsanale' yilawe' sok xiwy'e'. Pe b'a juts'ina' ja ye' ni sk'uman ja ye' nle' i sok ti yalyab'ye' a:

—jA' a kulanex! Kenon, mok xiwanik.

⁵¹ Ti k'e' soke' ja b'a b'ejyum b'a yal sat ja' i sok ti k'ot tek'an ja ik'i. Ja ye' nle' i jel xiwy'e' juntiro sok kanye' to jakan.

⁵² Yuj meto sna' awe' jas sb'ej sok ja b'a pani, yuj ja lom ch'u' uyto ay ja yaltsile' i.

Ja Jesusi' ya' tojb'uk ja ma'tiknaka malo' ay ja b'a Genesareti'

(Mt. 14.34-36)

⁵³ Ja yajni sk'uts'uwe' ochi, ti k'otye' ja b'a slujmal ja b'a Genesareti sok ti ya' eluke' och b'a sti' ja' a.

⁵⁴ Ja yajni elye' jan ja b'a ch'in b'ejyum b'a sat ja' i, jaxa winike' i ti naji yuj sb'aja'.

⁵⁵ Ja yajni wanto b'ejyel ja b'a sutanal ja b'a luwar jawi, ti yi aje' jan ja b'a spetsanil luwar jitsan chamum b'a yal xch'ate' ja b'a wa xyab'ye' b'a wa x-ajyi' ja Jesusi'.

⁵⁶ Chikan b'a yal komon wa x-ocha, ma' yal chonab' jumasa' ma' yal luwar jumasa', ti wa xya' ochuke' b'a b'ej jamanaka ay yi oj chameli, wa spata la' an sk'ujule' kechan ja a' a syame' e' yi ja sk'ujtsili, spetsanil ja ma' wa xch'ak syami wa xtojb'iyekani'.

7

Ja jas wa sjomji' yuj ja winike' i winiki'

(Mt. 15.1-20)

¹ Ti sta' a sb'aje' ja parise' osi sok chab' ox'e' ja je'uman jumasa' b'a leyi' ja b'a b'ay ja Jesusi', tini jakele' manb'a Jerusalem.

² Ti yilawe' chab' ox'e' ja sneb'uman ja Jesusi' wane' wa' el skuxil ja sk'ab'e' i yuj mi sak'unejuke' ja sk'ab'e' i sok wa xyala' ay smule'.

³ Yuj ja pariseo sok spetsanil ja Judyosi jani wa xyi' aje ja jastal ja skostumbre ja b'ankilal jumasa', ta mik'a sak'awe' ja sk'ab'e' i mi xwa' ye'.

⁴ Ja yajni kumxiye' ja b'a wa xchonxi ja jas junuki, ta mi sak'a sk'ab'e' i mi xwa'ye'. Jitsan lek jastik junk'iluk yi ' o jekan jastal wa sk'ulane' ja b'ankilal jumasa', ja jastal wa sak'awe' ja baso sok jarra sok yal tak'in wasija sok ch'at jumasa'.

⁵ Ti sjob'owe' yi ja Parise'os sok ja je'uman jumasa' b'a leyi':

—¿Jasyuj ja wa neb'uman jumasa' mi sk'ulane' jastal wa sk'ulane' ja ma' ek' paxta kujtik

b'a'? Yuj skuxilni ja sk'ab'e' ja wa xwaye'i'.

⁶ Ti sjak'a ja Jesusi' sok ti yalyab'ye' a:

—Kechani wala tawaniyex ti b'a jpatiktika, lekni ja jas yala' ja b'a we' nlex ja aluman Dyosi' Isa' iasi, jastalni ts'ijb'unub'al kani:

—Ja b'a chonab' iti sok ja sts'ujmil sti' e' i wa stoyowone',
Pe ja yaltsile' i najat ay sok ja b'a ke' ni.

⁷ Mini meranuk wa stoyowone' a,

Ja jastalni wa sje' awe' i jani ja smandar ja winika'.

⁸ Yuj wa xyawekan ja smandar ja Dyosi', jani wa sk'ulane' ja jastal wa sk'ulane' ja winike' i, ja sak'jel ja jarra sok baso b'a jas wa x-uxi' i, wa xchoxa' k'ulanex tuktukil b'a junxta lajansok ja jastik iti.

⁹ Wa xcho xyalyab'ye': —Wani choxa k'okowex ja smandar ja Dyosi', yuj ja jastal waxa k'ulanexi.

¹⁰ Ja yuj yala' ja Moyses: —Kits'a' ja wa nana tati, ja ma' milek xk'umani sb'aj ja snan stati, ojni chamuka.

¹¹ Ja we' nlexi waxa walawex: —Malantani ja lek xyalyab' jun winik ja snan stati, korbani' a (Wa x-alxi majtanal b'a Dyos) sok spetsanil sok ja b'a jastalni oj koltaya'.

¹² Mini xchoxa' wakan oj sk'ul mas sok ja b'a snan stati'.

¹³ Wanixa k'okowex ja yab'al ja Dyosi' sok jastik wa xch'aka k'ulukex ke wa xchaka' jewexyi' ja tuki, sok jitsanlek ja jastik junxta lajan waxa k'ulanexi'.

¹⁴ Ja Jesusi' ti ch'ak spay spetsanil ja manaka tey tiwi sok ti yalyab'ye' a: —Maklayonika' petsanalex sok na' awik jas sb'ej.

¹⁵ Mini b'a jasunk'iluk wa x-ochjan wa xko' b'a yojol ja winik, mini jas utjuka', pe jas wa x-elk'en ja b'a yaltsil jani mini lekuka.

¹⁶ Ta ayk'a ma' ay xchikin b'a oj smakla', a' a smakla'.

¹⁷ Ja yajni ch'ak wajuke' spetsanil ja manaka tey ay tiwi ti och b'a jun yoj na' itsa, ti sjob'owe' ja sneb'uman jumasa' sok slajel lo' ili.

¹⁸ Ja ye' ni ti yalyab'ye' a: —¿Jachuk ja we' nlexi mixa na' awex jas sb'ej? ¿Mixa na' awex mini b'a jasunk'iluk wa x-ochjan wa xko' b'a yojol ja winik, mini jas utjuka'?

¹⁹ Yuj mi ti wa x-och b'a yaltsil yuj tini b'a slukuma' sok ti wa x-el b'a wa la' wajtik paxyal, yala' ja jastal jawi, wa xyala' ke lekni jastik wa xch'ak kab'tiki.

²⁰ Pe yala', ja jas wa x-elk'en ja b'a winik mini lekuka.

²¹ Yuj b'a yaltsile' ja winiki ti wa x-elk'en ja jas mi lek wa xk'ulaxi pensari, ja jastal wa sle' an yajmuli sok b'a slola' sb'ajsok pilan ixuki b'a me xnupani sok b'a jastal oj milwanuki,

²² Sok jastal oj elk'anuki sok jastal mi ojkits' wanani sok ja b'a jastal milek ilwanani sok lolaneli sok ja b'a jas jel sk'ana oj sk'uluk ja b'ak'eti sok ja k'uxk'ujuneli sok ja b'a jastal ojtawana ti' i sok b'a jtoyjel jb'ajtiki sok ja b'a jastal mi jta' unejtiki.

²³ Spetsanil jastik iti b'a milekuki ti ch'ak elk'en b'a kojoltik, jani b'a jastal mi lek wa xya' ajyuk ja winiki.

Ja ixuk ma' mi Judiya'uki'

(Mt. 15.21-28)

²⁴ Sok ti k'e' ja tiwi, ti waj b'a yal chonab'il b'a Tiro sok b'a Sidón. Ti och b'a jun na' its, mi

sk'ana ma' oj sna' e, pe mi xb'ob' snak' sb'aj.

²⁵ Yuj jun ixuk ay jun yalats ochel sb'aj espirtu b'a mi lekuk, ja yajni yab' sok ja b'a Kajwaltik Jesusi', ti jaka' sok ti ko' mek'an man b'a yok.

²⁶ Ja ixuki Grigani' a, ti sb'aj b'a yal xchonab'il b'a Siropenisa, ti spatalanya' sk'ujul ke' a ya' eluk ja pukuj ja b'a yal yak'ixi.

²⁷ Pe ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Ab'ut' b'ajtan ja wa wuntikilexi, yuj mi lekuk oj jap-exi ja swa' el ja wa wuntikilex oj wa wexyi ja wa ts'i' exi.

²⁸ Ja ixuki ti sjak'a sok ti yala' a:

—Merani' a Kajwal, ja ts'i' i jani wa slo' o ja sts'ub'il jas wa xmok' yuj yal untiki.

²⁹ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Yuj ja jas wala', ka' ax, ja pukuji elta sb'aj ja yala wak'ixi.

³⁰ Ja yajni k'ot ja b'a snaji, ti sta' a b'a' an ek' ja yali', ja pukuji eltani ja b'a ye'ni.

Ja Jesusi'' wa stojb'es june' ma' mi xk'umani' sok mi xyab' k'in'al

³¹ Ti cho el ja b'a yal chonab' b'a Tiro, ti jak b'a Sidón b'a niwan pampaja' b'a Galile' a, ti wa x-ek' b'a yal chonab'il Dekápolis.

³² Ti ijijanyi' jun ma' mi xyab' k'in'ala sok mi xk'umani, ti patiyi' sk'ujol oj ya' k'e' uk ja sk'ab' ja b'a yolomi.

³³ Ja Jesusi'' ti spila' sb'aj b'a jel a'ay ja winike', ti xch'ika ja sk'ab' ja b'a xchikini sok ja stsujub'i ti syamayi' ja yak'i.

³⁴ Ti sk'ela ja nalan cha' ani, ti sik'a sk'ujola' ti yalyab' ja winik jawi: —Eyata, ja sb'ejlal ja iti:

—Jamab'aj.

³⁵ Ja b'a jut'sin jawi ti jamxi ja xchikini, ti cho sijpun sb'aj ja yak'i sok wanxani xk'umanileka.

³⁶ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' mok ma' yalweyab'a, pe ja wan komwaneleki, pe mastoni wa xyalawe' ek'a.

³⁷ Wanto ch'ak kanuke' jakan, ti wa xyalawe' a:

—Jelni lek wa xch'ak sk'ul spetsanila', wa xya' yab' k'in'al ja ma' mi xyab' k'in'ali sok cho xya' k'umanuk ja ma' mi xk'umani' i.

8

Ja jastal ch'akya' wa' lajunxa' ane' winike' i'

(Mt. 15.32-39)

¹ Ja b'a sk'ak'ujil jumasa' jawi, jel jitsane' juntiro' a, mini jas yi oje' jas oj yab'ye' a, ja Jesusi' ti spaya' ja sneb'uman jumasa', ti yalyab'ye' a:

² Jel awula sb'aj xkilawe' ja winike' jumasa' iti, yuj oxé' xa k'ak'uj tey jmoke' a, mini jas yi oje' b'a oj yab'ye' a.

³ Ta wank'a xjekawe' mi oj wa' uke ja oj wajuke' ja b'a snaje' i, oj tupyik'e' ja b'a b'eji, yuj chab' oxé' ja ye' nle' i jel najat ja b'a jakele'i'.

⁴ Ja sneb'uman jumasa' ti sjak'awe' a:

—¿Pe b'a oj tatik yile' swa' ele' b'a jun yoj takin lu' um?

⁵ Ja Jesusi' ti sjob'oyile' a:

—¿Janek' pan ja wi' ojex?

Juke',

—Xchiye' ja ye' nle' i.

⁶ Jaxa tiwa ti yala' a' a ochuke' kulana ja manaka tey tiw b'a lu' um, ti syama' ja juke' pan jawi, ja jajni ch'ak sk'anyi' ts'akatal ja Dyosi', ti spila' a ti ya' yi ja snob'uman jumasa', b'a oj ya' ek'ukeyi' ja manaka tey tiwi sok tini ya' ek'ukeyi' ja manaka tey tiwi.

⁷ Cho ay yi' oje chab' oxe' yal chay, ti sk'ulan bendisyar ja Jesusi', ti yala' ke' a ya' ek'uke' yi'aj.

⁸ Ch'ak wa' uke cho b'ut'el lek kanye', ti ch'ak stul-e' juke' moch ja janek'to kani.

⁹ Ja ma' waye' i ayema' jun lajun xa' ane', tixa ch'ak sk'umkana'.

¹⁰ Tixa cho k'eye' sok ja snob'uman jumasa' b'a jun yal ch'in b'ejyum b'a sat ja' a, ti wajye' ja b'a yal xchonab'il b'a Dalmanuta.

Ja jastal wa sk'anawe' señali

(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

¹¹ Jaxa tiwa ti jakye' ja Parise' os jumasa' ti sk'ulane' diskutir sok ja Jesusi', ti wa sk'anawe' senyal ja b'a satk'inali, b'a oj sk'uluke' tentar.

¹² Ja Jesusi' ti sjik'a sk'ujol b'a yespiritu' a sok ti yala' a:

—¿Jas lom wa sk'ana senyal ja lame winike' iti? Ja smeranil wa xkalawab'yex ke mini oj jejukyile' ja senyala'.

¹³ Ja ye' ni ti yawekana, ti och pilan ek'ele' ja b'a yal b'ejyum b'a sat ja' i, ti waj b'a la' pilan ts'e' el ja ja' jawi.

Ja lebadura b'a parise'osi'

(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ch'ay sk'ujule', mi yi aje' och swa' ele', kechani jun pan yi oje' ja b'a yal b'ejyum b'a sat ja' i.

¹⁵ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—K'elawik, talnab'ajik sok ja jastal slebadura' ile' ja parise' osi sok ja Herodesi.

¹⁶ Ja snob'uman jumasa' ye' nta wane' k'umal, ti wa xyalawe' a:

—Ja yuj ja lom mi ki' ajtik jan pani.

¹⁷ Ja Jesusi' ti sna' a, ti yalyab'ye' a: —¿Jasyuj lom wanex k'umali, ja ma' yuj ja lom meyuk wi ojex pani? ¿Mixa na' awex sok mi choxa na' awex jas sb'ej? ¿Yuj jelto ch'u' uy ay ja wa waltsilexi?

¹⁸ ¿Aya' satex mixa wilawex, aya' chikinex mixa wab'yex? ¿Mi xjaka k'ujulex?.

¹⁹ Ja jajni jpila ja pan ja b'a lajchaw xa' ane' sok jo' lajunwinike', ¿Janek' mo' och b'ut'el ja ts'ub'il ja tuluwex?

Ja ye' nle' i ti sjak'awe' a:

—Lajchawe'.

²⁰ Ja jajni cho jpila' ja juke' pan ja b'a lajunxa' ane' winike' i, ¿Janek' mo' och b'ut'el ja ts'ub'il ja tuluwex?

Ja ye' nle' i ti sjk'awe' a:

—Juke'.

²¹ Ti yalyab'ye' a:

—¿Mito choxa na' awex jas sb'ej ja iti?

June' ma'mi xyila' k'inal b'a Betsayda yila' k'inal

²² Jaxa tiwa ti k'otye' ja Betsayda ti yi' a je och yile' jun ma' mi xyila', ti spatawe' yi sk'ujul ke a' a syame'.

²³ Ja Jesusi' ti xchecha ja ma' mi xyila' k'inali, ti ya' el el b'a yal luwar jawi, ti ya' poxukyi' sok tsujub' ja b'a sati, ti syamayi' ja sati, ti sjob'oyi' ta wanxa xyila' t'usana.

²⁴ Ja ma' mi xyila' k'inali ti yala' a:

—Wa xkila' ja winike' jastal te', pe wa xkila' wane' b'ejyel.

²⁵ Ja Jesusi' ti cho ya' k'e pilan ek'ele' ja sk'ab' b'a sat, ti ya' yil k'inala' sok tojb'inikana, cho yilaxa najat lek ja manaka tey tiwi.

²⁶ Jaxa Jesusi' ti sjeka b'a snaja' ti yalyab'a:

—Mok ochan ja b'a luwari, mok cho ma' a walyab'i ja b'a yal luwar jawi.

Ja jas yala' ja Pedro

(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

²⁷ Ja Jesusi' ti elye' sok ja sneb'umani ti wajye' b'a yal luwar b'a Sesare' a b'a Pilipo. Ja b'a b'eji ti sjob'oyi' ja sneb'uman jumasa':

—¿Machunk'ilukana wa xyawe' ja winike' jumasa'?

²⁸ Ja ye' nle' i ti sjak'awe' a:

—Chab' oxé' wa xyalawe' ke we' na ja Juan Bautista, jaxa tuki wa xyalawe' ke we' nab'i ja Elyasi, chab' oxé' wa xcho xyalawe' we' na b'i chab' oxé' ja aluman Dyos jumasa'.

²⁹ Jaxa ye' n ti yalyab'ye' a:

—Jaxa we' nlexi, ¿Machunk'ilukona waxa wala wexi?

Ti sjak'a ja Pedro ti yala' a:

—We' na ja Cristo.

³⁰ Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a mok ma' yalyab'ye' ja iti sok ja b'a ye' ni.

Ja Jesusi' yala' jastal oj chamuk

(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹ Ti och sjeyle'a ke jel st'ilanil jel yi' wokol juntiro ja yunin ja Dyosi', mi oj kits'juk yuj ja ma'tik b'ankilali' sok ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi', oj miljuk sok oj sak'b'ujuk b'a yoxil k'ak'uj.

³² Ja iti wa xyalweyab' jaman lek. Jaxa Pedro ti el och soka, ti ochya' k'ot tek'ana.

³³ Pe ja Jesusi', ti kumxijana sok ti sk'eltala' an ja sneb'umani ti ya' k'ot tek'an ja Pedro ti yalyab'a:

—¿Elan ja b'a sti' sati, pukuj! Yuj minixa k'ela' ja jastik sb'aja' ja Dyosi', yuj jani b'a winika.

³⁴ Ti spaya' ja winike' jumasa' sok ja sneb'umani, ti yalyab'ye' a: —Ta ayk'a jun ma' sk'ana oj snoch-on, a' a yakan ja jas wa sk'ana ja ye' ni, a'a kuchyuj ja wokol sok ti snochwona'.

³⁵ Yuj ja ma' wa sk'ana' oj skolta ja sak'anili, ojni xch'aya', spetsanil ja wa xch'akya' ja sak'anil yuj ja ke'ni ma' sok ja yab' ja Dyosi', ojni sta' skotajela'.

³⁶ Yuj, ¿Jas xchol yuj ja winiki ta ch'ak sk'ul ganar ja jastik ay ja b'a lu' um k'inali, ta wank'a xch'aya' ja sk'ujoli?

³⁷ ¿Ma' jasunk'iluk oj ya' yi sts'akol ja sk'ujoli'?

³⁸ Yuj ta ayk'a ma' xk'ixwi' yuj ja Ke' ni ma' ja sok ja kab'ali ja b'a lame' ma' minaka tojuke' i sok smulanumi, cho jachuk ja Yunin ja Dyosi' oj k'ixwuk sok ja b'a ye' ni ja yajni xjak ja b'a stoyjel ja sTati' sok ja angel jumasa' manaka toji'.

9

¹ Ja Jesusi' cho yalyab'ye':

—Ja smeranili wa xkalawab'yex chab' oxe' ja manaka tey ay ja ili mi oj chamuke' mantoni xyilawe' ja b'a wa xk'ulan mandar ja Dyosi' ja jani xjak sok yipi.

Ja jastal tukb'i ja Jesusi''

(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

² Ja yajni ek' wake' k'ak'uji, ja Jesusi' ti yi aj och ja Pedro sok Jakobo sok Jwani, ti yi aj och stuch'ile' b'a jun wits sok ti tukb'i ja b'a sti' sat ja ye' nle' i.

³ Ja sk'u' i xlijpixa, sakxta jastal te' ew, mini jun chuk'a k'u' uts ja b'a lu' um iti sakxta oj yakani.

⁴ Ti yilawe' ja Eliyas sok ja Moyses wan lo' ilsok ja Jesusi'.

⁵ Jaxa Pedro ti yalyab' ja Jesusi':

—Je' uman, lekni ja b'a ke' ntik ja ti aytik ja ili! La' jk'ultik oxe' yal jakal, june' b'a wa b'a we' na sok june' b'a Moyses sok june' b'a Eliyas.

⁶ Yuj mini sna' a ja jas wan yaljeli, yuj naka xiwele'.

⁷ Jaxi tiwa ti jak jun ason jak musjuk yujile' a, manb'a ason jawi ti chiknaji jun k'umala' ti wa xyala' a:

—«Ja iti ja' a kunin ma' jel xyajta, maklayik ja ye' ni.»

⁸ Ja yajni sk'elawe' i, mixani mach'ay teysok ja ye' nle' i, kechatani ja Jesusi'.

⁹ Ya yajni kometojan ja b'a witsi, ti yalyab'ye' ke mok ma' yalweyab' ja jas yilawe' i, mantoni sak'b'uji' ja yunin ja Dyos ja b'a chamwiniki.

¹⁰ Ja yuj ye' ntani yi aje' kan ja lo' il jawa, a' ma wa sjob'o sb'aje' jas sb'ej ja sak'b'ujel b'a chamwiniki.

¹¹ Ti sjob'oweyi' a ja Jesusi':

—¿Jaslom wa xyalawe' ja je'uman jumasa' b'a leyi' ke jel st'ilanil oj jak b'ajtan ja Eliyasi?

¹² Ti sjak'a ye' ni sok ti yalyab'ye' a: —Ja Eliyasi ojni jak b'ajtana sok ojni ch'ak stojb'es spetsanila'. Ja jastalni ts'ijb'unub'ali ja yunin ja Dyosi' oj yi' wokol sok mini oj kits'juka'.

¹³ Pe wa xkalawab'yex ke ja Eliyasi jakta, sk'ulane' yi spetsanil ja jas wa sk'anawe' i, ja jastalni ts'ijb'unub'alkani.

Ja Jesusi'' ya' tojb'uk jun kerem ma' ochel sb'aj pukuj

(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Ja yajni jakye' ja b'a b'ay ja snob'umani, ti yila' ke jel jitsan juntiro ja lot'ub'ale' yuji, chab' oxe' ja je'uman jumasa' b'a leyi' wane' sk'ulajel diskutir sok ja ye' nle' i.

¹⁵ Ja winike' ja yajni yilawe' ja Jesusi', kanye' to jakan, ti wajye' och ajnel ja b'a b'ay ja ye' ni, ti sk'umane' a.

¹⁶ Ja ye' ni ti sjob'a:

—¿Jasunk'iluk ja wanex sk'ulajel diskutir sok ja ye' nle' i?

¹⁷ Ti sjak'a junuk ja manaka tey ay tiwi, ti yala' a: —Je'uman, it b'a ki oj janawi' ja kunin, ke ay yi oj espíritu ke ya' unejkan b'a mixa xk'umani.

¹⁸ Chikan b'a wa x-ajiyi' ja xchameli, wa x-aji' k'itk'unuk, wa x-el spu' uxil ja sti' i sok xjats'ali ja yeji' sok tsats xta wa xkani, kalyab' ja wa neb'uman jumasa' ke aya' eluke' ele', pe mi b'ob' yujile'.

¹⁹ Ti sjak'a Jesusi' sok ti yalyab'ye' a:

—¿Lame' ma' tik mi sk'u' an! ¿B'a janek'to tyempo ti oj ajoyukona mokexa? ¿B'a janek'to tyempo oj kuch kuj ja wa modo'exi'? I' ajik janki'.

²⁰ Ti yi' ajejan yi' a, ja espiritu jaw ja yajni yila' ja Jesusi', ti och ya' k'itk'unuk tsatek ja yal keremi, ti mok' man lu' um ti xb'it b'uni' a sok ti wa xya' el spu' uxil ja sti' i.

²¹ Ja Jesusi' ti sjob'oyi' ja stati:

—¿B'anta k'e ajukyi' ja jastal iti?

Ja ye' ni ti yala' a: —Manb'a yal xch'inil.

²² Jitsan ek'ele' wa sjipa' b'a yoj chakal k'ak' ma' yoj ja', b'a oj smile', pe ta ay jas oj b'ob' ja k'luluk, a' a syajala' k'ujol jmoktikoni sok koltayotikon.

²³ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Ta wank'axa k'u' an, ja ma' wa sk'u' ani ojni ch'ak b'ob' yuj ja.

²⁴ Tixta a' wanik ja stat ja kerem jawi sok ti yala' a:

—Wa xk'u' an, koltayon b'a oj k'u' mas.

²⁵ Ja yajni yila' ja Jesús ja manaka tey ay tiw wa xch'ak sjutb'uk sb'aje', ti ya' k'ot tek'an ja espiritu b'a mi lekuki ti yalyab'a:

—Espiritu mi xk'umani sok mi xyab' k'inal, wa xkalawab' ke elan ja b'a ye' ni.

²⁶ Jaxa espiritu jawi, ti a' wani' a sok ti k'itk'unuka b'a oj ya' yajb'uk sok ti ela', ja ye' ni ti kan jastal chamta' a, jel jitsan ja ma' wa xyala': —Chamta'.

²⁷ Pe ja Jesusi', ti syamayil' ja sk'ab'i, ti sxija' a sok ti ya' k'e' uka'.

²⁸ Ja ye' ni ja yajni och b'a jun na' itsi ti sjob'owe' ja snob'umani jach b'a stuch'ila':

—¿Jas yuj ja ke' ntikon mika eltikon jwera?.

²⁹ Ja ye' ni ti yalyab'ye' a:

—Ja tik'e' pukuj jumasa' iti mini b'a jas oj b'ob' ya' eluka', kechani ja jastal oj k'umuk ja Dyosi' sok ja jastal oj ja k'uts ja wa' eli.

Ja Jesusi' wa cho xyala' pilan ek'ele' ja jastal oj chamuki'

(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

³⁰ Ti el ja tiwi, ti ek'ye' b'a Galile' a, ja Jesusi' mini ma' sk'ana' oj ya' sna' a.

³¹ Yuj wan sjejelyi' ja snob'umani sok ti wa xyalyab'ye' a: —Ja yunin ja Dyosi' oj k'ulajuk entregar yuj ja winike' jumasa' oj smil-e', pe ja b'a yoxil k'ak'uji oj cho sak'b'ujuk.

³² Ja ye' nle' i mi sna' awe' jas sb'ej ja lo' il iti, wa xcho xiwye' ja b'a oj sjob'-eyi' i.

Machunk'iluk ja ma' mas t'ilani'

(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

³³ Ti k'otye' ja b'a Kaperna' umi ja yajni tixa ay b'a jun na' its ja Jesusi' ti sjob'oyile' a:

—¿Jasunk'a wanex sk'ulajel diskutir ja b'a b'ej'i'?

³⁴ Ja ye' nle' i mi k'umaniye' yuj ja ye' nle' i wane' sk'ulajel diskutir ja b'a b'ej'i' machunk'iluk ja ma' mas st'ilanil ja b'a ye' nle' i.

³⁵ Ja ye' ni ti och kulana sok ti spaya' ja lajchawe' snob'umani, sok ti yalyab'ye' a:

—Ta ayk'a ma' wa sk'ana ajoyuk b'ajtan, ye' ni oj ajoyuk tsa' ana b'a wa petsanilexa, cho ye' nani jun a' tujum ja b'a wa petsanilexi.

³⁶ Sok ti yi' ajan jun yal kerema' ti ya' och b'a snalane' ti stela' a ti yalyab'ye' a.

³⁷ Ja wenex tawank'axa k'anawex jun yal untik ja b'a jb'i' ili, waxa k'anawonex ja ke' ni, ja ta wank'axa k'anawonex ja ke' ni, mini ke' n waxa k'anawone' xa, ja waxa k'anawex jama'

sekonejun koni.

Ja ma' lekni xyilawotiki', teyni ay jmoktika'

(Lc. 9.49-50)

³⁸ Ti sjak'a' a ja Juani ti yalya' a:

—Je' uman kilatikon jun winik ke sok ja wa b'i' ili wa xya' eluk ja pukuji, pe ja ye' ni mini snochowotika, sok ti jkomotikona, yuj mi snochowotik.

³⁹ Ti yala' ja Jesusi': —Moka kom-ex, yuj mini june' ay ja ma' oj sk'ul milagro ja b'a jb'i' ili sok oj cho k'umanuk milekuk ja b'a ke' ni.

⁴⁰ Ja ma' lekni wa xyila' wotiki, tini ay moktika'.

⁴¹ Ja ma' wa xyawilex jun baso ja' ja b'a jb'i' ili', yuj lom sb'ajexni b'a Cristo, smeranilek wa xkala' ke mini oj xch'ay ja ts'akola'.

Ja jastal oj b'ob' ko' tik mulali'

(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)

⁴² Chikan machunk'iluk ja wa xyako' mulal junuk ja yal untik iti ke wa sk'u' anoni, mas lek a' aj moch jukyil' jun ton b'a molino ja b'a snuk'i sok a' a jip juk b'a yoj niwan pampa ja'.

⁴³ Ja wa k'ab' ja tawanxa ko' an mulali mas lek k'utsuj, yuj mas lek kechan juna k'ab' oj ochan ja b'a ay sak'anili', ke tey xchab'il ja wa k'ab'i' oj jipjan ja b'a yoj k'ik'inali, ja b'a yoj k'ak' mi xtupi'.

⁴⁴ Ja b'a mi xcham ja yalja' i sok mi xtup ja sk'ak'ali'.

⁴⁵ Ja wa woka tawank'ax-a' ko' an mulali mas lek k'utsuj mas lek kechan juna wok oj ochan ja b'a ay sak'anili', ke tey xchab'il jawa woki oj jipjan ja b'a yoj k'ik'inali, ja b'a yoj k'ak' mi xtupi'.

⁴⁶ Ja b'a mi xcham ja yalja' i sok mi xtup ja sk'ak'ali'.

⁴⁷ Ja wa sat tawaxa ko'an mulali mas lek a'eluk mas lek kechan juna sat oj ochan ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', ke tey xchab'il ja wa sati oj jipjan ja b'a yoj k'ik'inali'.

⁴⁸ Ja b'a mi xcham ja yalja' i sok mi xtup ja sk'ak'ali'.

⁴⁹ Yuj spetsanale' oj ch'ak ats'amuke' sok k'ak' sok spetsanil jas tsikxi' wani ats'amaxi sok ats'ama'.

⁵⁰ Ja ats'ami' jelni leka, pe lek xch'ay ja xchi' il ja ats'ami', ¿Jastal ojto wa makunuk? A' a ajyuk ka' wats'amilex, ayanik b'a slamanil sok ja tuki'.

10

Ja Jesusi'' wa sje'a sok ja b'a ma' wa xyakan ja xche'umi'

(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

¹ Ti k'e' ja tiwi waj b'a slujmalil b'a Jude' a sok pilan sts'e' el b'a Jordán. Jel jitsan ma' jakye' ja b'a b'ay ja ye' ni, ti cho sje' eyile' pilan ek'ele' ja jastalni wa sk'ulani'.

² Ti moxeyejan ja Parise' o sok ti sjob'oweyi' a, b'a oj sk'uluke tentara, ta leknik'a oj sjipkan ja xch' eum ja winiki.

³ Ja ye' n ti sjak'a' a sok ti yalyab'ye' a:

—¿Jasunk'a yalkanawabyex ja Moyses'i?

⁴ Ja ye' nle' i ti yalawe' a:

—Ja Moyses yala' ja ye' n oj axukyi' jun ju' un b'a oj jipxukani.

⁵ Ti sjak'a ja Jesusi' sok ti yalyab'ye' a: —Yuj xch'u' uyi' ja wa waltsilexi ts'ijb'akan ja mandar iti.

⁶ Pe ja sb'ajtanil ja jas k'e' k'ulaxuki, ja Dyosi' sk'ulan winik sok ixuk.

⁷ Ja yuj ja iti ja winiki oj ya' kan ja snan stati sok jaxani ajyüksok ja xche' umi.

⁸ Ja xchawanile' i jun itani b'ak'et oj ajyuke' a, mixani chawane' oj ajyuke' a, yuj kechtani june' e' a.

⁹ Ja yuj, ja jas ya' sta sb'aj ja Dyosi', mi oj spil ja winiki.

¹⁰ Ja jajni tixa aye' b'a na' itsi ja snob'uman jumasa' ti cho sjob'oweyi' yuj jastal iti.

¹¹ Ja ye' ni ti yalyab'ye' a: —Chikan machunk'iluk ja wa sjipan ja xche' umi sok wa xnupani sok pilan, wa x-ajyi' jastal ma' wan slejel yajmul sok ja b'a sb'ajtanil xche' umi.

¹² Ja ixuk ta ye' nk'a wa xcho sjipan ja statami sok wa xnupani sok pilan, wa xko mulal jastal wan slejel yajmul.

Ja Jesusi'' wa sk'ulan bendisyar ja yal untiki

(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

¹³ Ti iji' ochyi' yal untik b'a oj syam ja Jesusi', jaxa snob'uman jumasa' ya' k'otuke' tek'an jamanaka yi oj ochi'.

¹⁴ Ja jajni yila' Jesusi' tajki' sok ti yalyab'ye' a: —Awikan ja yal untik a' a jak jmok sok mixa makawex, yuj ye' n sb'aje' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

¹⁵ Ja smeranil wa xkawab'yex ja ma' mi xyi' aj ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' jastal jun yal untik, mi oj ochuk ja b'a tiwi.

¹⁶ Ti stelajan ja yal untiki sok ti ya' k'e' uk ja sk'ab' b'a yolome' sok ti ch'ak sk'ul bendisyara.

Ja Kerem ma' jel ja stak'ini'

(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

¹⁷ Ja jajni elumxa ja tiw ja Jesusi' b'a oj cho wajuk ja b'a wajumi', ti jak ajnel jun winik ko' mek'an b'a sti sat, ti sjob'yi' a:

—Lekil Je' uman, ¿Jasunk'iluk ja oj jk'ul ja b'a oj jta' ja sak'anil b'a mey xch'akelali?

¹⁸ Jesusi' ti yalyab'a: —¿Jaslom waxa walkab' ke lekoni? Mini ma' leka, kechani june' a jani ja Dyosi'.

¹⁹ Ja mandar jumasa' wa xna' a: —Mok ja le' ja wajmul. Mok milwanan. Mok ek'anan. Mok lomxta lokwanan ab'al. Mok ma lomxta ja lola'. K'okxan sok ja wa nana tati.

²⁰ Ja ye' ni ti sjak'a' a sok ti yalyab'a:

—Je' uman, spetsanil ja iti jk'ulunej manb'a jkeremil.

²¹ Jaxa Jesusi' ti sk'ela' a, ti syajta' a sok ti yalyab'a:

—Ayto june' ja jas sk'ana' wuji, ka'ax, ch'ak chono' spetsanil ja jasa wi oji' k'eb'ayi' ja ma' mey stak'ini sok ojni ajyuk ts'akol ja b'a satk'inali, la' sok nochowon, a'a kuchkawuj ja wokol sok tixa snochwona'.

²² Pe ja ye' ni jel cham sk'ujol sok ja lo' il iti, cham k'ujol xta' waji' yuj jel a' ay ja sjas sb'aji'.

²³ Jaxa Jesusi' ti sk'ela' ja sutanali', ti yalyab' ja snob'uman jumasa':

—Jel wokol juntiro oj ochuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' ja ma' jel ja sjas sb'aji'!

²⁴ Ja snob'uman jumasa' kanye' to jakan yuj jas yala', pe ja Jesusi' ti sjak'a' a, ti cho

yalyab'ye' a: —Kuntikil, ꞑJel wokol juntiro oj ochuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' ja ma' jel skits'a' ja sjas sb'aji'!

²⁵ Mas mi jel wokol oj ek' jun kamello b'a sjopanal jun awuja, ke yuj jastal oj ochuk jun ma' jel ja sjas sb'aji ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

²⁶ Ja ye'nle' i kanye'to jakan mas, ye'nnta wa xyala' sb'aje':

—ꞑMachunk'iluk ja oj sta' skoltalajeli?

²⁷ Jaxa Jesusi' ti sk'eltala' ana', ti yala' a:

—Ja b'a winik jel wokol, pe ja b'a Dyosi', miyuk, yuj spetsanil wa xch'ak b'ob' yuj ja Dyosi'.

²⁸ Jaxa Pedro ti och yalyab'a:

—Ja ke' ntikon ch'ak katikonkan spetsanil sok jnochowatikonta'.

²⁹ Ti sjak'a ja Jesusi' sok ti yala' a: —Smeranil wa xkala' wab'yex mini june' ja ma' ya' unejkan ja snaji, ma' smoj aljel winik, ma' smoj aljel ixuk, ma' stat, ma' xche' um, ma' yuntikil, ma' slu' um, yuj ke' na ma' ja yuj kab'ali,

³⁰ Ojni ajukyi' jo' winike' ek'ele' ja b'a styempo' il iti, snaj, smoj aljel winik, smoj aljel ixuk, snan, yuntikil sok slu' um, ja ma' sok b'a jastal oj ijuk jpatiktik sok styempo' il jakumi oj ajukyi' ja sak'anil b'a mini oj ch'akuki'.

³¹ Pe jitsan ja manaka b'ajtani ye' nani oj kanuke' tsa' ana' sok jaxa ma' tsa' ani ye' nani oj ajyuke' b'ajtana'.

Wa xcho yala' ja jastal oj chamuk ja Jesusi''

(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

³² Wajume' ja b'a b'eji' k'e' ume' k'e' b'a Jerusalem. Ja Jesusi' ye' nani b'ajtana', jaxa ye' nle' i jakan xta' aye' sok ti wa snochowe' sok wane' xiwela'. Jaxa tiwi, ti och spay pilan ja lajchawe' snob'umani, ti och yalyab'ye' ja jas oj ek'uki:

³³ K'elawik wajumotik b'a Jerusalem, ja Yunin ja Dyosi' oj k'ulajukyi' entregar ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok oj yal oj smil-e' sok ya' weyi ja ma' mi sk'u'an ja Dyosi'.

³⁴ Oj sk'enaye' ja ye'ni, oj smak'-e', oj stsujb'aye' sok oj smil-e', pe ja b'a yoxil k'ak'uji oj sak'wujuk.

Ja jas sk'anawe' ja Santiago sok ja Juan i'

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Jaxa Jacobo sok ja Jwani, yunin Sebedeo, ti mojxiye' ocha' ti yalweyab'a:

—Je' uman, wa xk'anatikon ke oj wa' kitikon ja jas jk'antikona wi' i.

³⁶ Ja ye' ni ti sjob'yile' a:

—ꞑJasunk'iluk wa xk'ana' oj k'uluka wilexi'?

³⁷ Ja ye' nle' i ti sjak'awe' yi' a:

—A' akitikon ja b'a lujmalil b'a aya' wip ke oj kulanitikon junuk ja b'a stojol ja k'ab'i sok ja b'a la' surda ja k'ab'i.

³⁸ Jaxa Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—Mixa na' awex ja jas waxa k'anawexi. ꞑOj b'ob' ja wu' ex ja b'a baso b'a jasni wa xku' aji', ma' oj ja wi' ex ja' ja b'a jastalni ki oj ja' i?.

³⁹ Ja ye' nle' i ti sjak'awe' a:

—Oj b'ob' kujtikon. Ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—Ja smeranili, ja b'a baso b'a jas wa xku' aji' oj b'ob' ja wu' ex, ja b'a jastalni ki oj ja' i oj b'ob' ja wi' ex ja',

...

⁴⁰ Pe ja b'a jastal oj kulanani ja b'a stojol jk'ab'i ma' ja b'a surda jk'ab'i, mini b'ob' kawilex ja ke' ni, yuj jani oj ajukyi' ja b'a mani chapub'ayi' i

⁴¹ Ja yajni yab'ye' ja lajchawe' i, ti och tajkuke sok ja Jakobo sok ja Juani.

⁴² Pe ja Jesusi', ti spayawe' a sok ti yalyab'ye' a: —Waxa na' awex ja mani ye' n ay xchol b'a nasyoni ye' nani wa sk'ulane' mandara, jaxa ma' jelni niwan xya' a sb'aji' ye' nani wa sk'anawe' oj sk'uluke' mandara.

⁴³ Pe mi jachukuk ja b'a we' nlexi, yuj ja ma' wa sk'ana' oj sk'ul sb'aje' niwan ja b'a we' nexi, ojni ya' teltayexa.

⁴⁴ Ja ma' wani sk'ana' oj ajoyuk b'ajtan ja b'a we' nlexi, jani ja wa' tujumexa.

⁴⁵ Yuj ja yunin ja Dyosi' mi jak b'a oj a' teltajuk, yuj b'a b'ajni oj a' tijuka sok b'a oj ya' sak'anil b'a oj ch'ak skoltayex ja petsanilex.

Ja Bartime'o ma' mi xyila' k'inali wa xtojb'i'

(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶ Jaxa tiwa ti k'otye' b'a Jeriko, ja yajni elye' ja b'a Jeriko ja ye' n sok ja sneb'uman jumasa' sok jelni jitsan ja winike' a, ja Bartimeo, ma mi xyila' k'inali yunin Timeo, ti kulan ek' b'a sti' b'ej wan sk'anjel limosna.

⁴⁷ Ja yajni yab' ke ja Jesús nazareno, ti och a' wanuka sok ti yala' a:

—;Jesús yunin Davil, a' a syajal ja k'ujol jmoki!

⁴⁸ Jitsan ja lek ma' wa xya' k'ot tek'ani b'a oj ch'ajb'ajuk, pe ja ye' ni wa x-awani' mas:

—;Yunin Davil, a' a syajal ja k'ujol jmoki!

⁴⁹ Jaxa Jesusi' ti k'ot tek'ana' sok sjeka'

Spayjela,

Ti spayawe' ja ma' mi xyila' k'inali, ti yalweyab'a:

—K'u' an, k'e' an, wa spayawa'.

⁵⁰ Jaxa ye' ni, ti sjipakan ja jas bets'ansoki, ti k'e' a sok ti jak ja b'a b'ay ja Jesusi'.

⁵¹ Ja Jesusi' ti sjob'yi' a:

—¿Jasunk'a waxa k'ana' oj k'ulukawi' i?

Ja ma' mi xyila' k'inali ti yala' a:

—Je' uman, a' a kil k'inal.

⁵² Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Ka' ax, yuj ja jastal waxa k'u' ani skoltayata'.

B'a juts'ina' yila' k'inal sok ti snocho' ja Jesusi' ja b'a b'eji'.

11

Toyji'ja yajni och ja b'a Jerusalemi'

(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Ja yajni mojanxa yi' oje' ja Jerusalemi ja b'a stse' el Betpage sok ja b'a Betanya, ja b'a sti' sat b'a switsil b'a Olibosi ja Jesusi' sjeka' chab'e' ja sneb'umani'.

² Sok ti yalyab'ye' a: —Ka' axik ja b'a chonab' mojan ki' ojtiki, ja yajni la k'otye' xi oj ja ta'

ex jun buruj mochan, yuj mitoni ma' wa xk'e' a: —Tukuwik sok i' ajik jani'.

³ Ta' ay k'a ma' sjob' ja wilex: —¿Jaslom wanex stukjeli'? Alwikyab'i oj makunuk yuj ja Kajwali, ti ojcho ja ka' tikonkana'.

⁴ Ti wajye' a sok ti sta' awe' ja buruji mochan b'a b'ej b'a tse' el jun pwerta ti stukuwe' a'.

⁵ Ja ma' tey tiwi ti sjob'owe' a:

—¿Jaslom wanex stukjel ja buruji?

⁶ Ja ye' nle' i ti yalawe' ja jas alji yab'ye' yuj ja Jesusi' sok tini aji' a' a wajuke' a'.

⁷ Ti yi' a jejanyi' ja buruj ja Jesusi' ja sk'ujtsile' i ti ya' k'e' uke' b'a spatik ja buruji', ja Jesusi' ti k'e' a ja buruji.

⁸ Jitsan ja ma' wa slich'a ja sk'ujtsil ja b'a b'ej, jaxa tuki wa sk'utsuwe' sk' ab' te' sok ti wa xya' ochuke' b'a b'ej.

⁹ Ja ma' b'ajtani sok ja ma' tsa' ani wa x-awaniye' ti wa xyalawe' a: —¡A'a tojb'uk! Jelni lek ja ma' jakum ja b'a sb'i'il ja Kajwaltiki!.

¹⁰ Jel lek ja ma' jakum ja b'a jastal wa sk'ulan mandar ja jtatik Daviti? ¡A'a tojb'uk ja b'a xcha' anili!

¹¹ Ja Jesusi' och ja b'a Jerusalemi ja b'a templo ti yila' spetsanil ja jastey tiwi ochum xani ja akwala' ti waj b'a Betanya sok ja slajchawe' sneb'umani.

Ja jastal sk'ulan maldisyar ja ste' il igo mi xya'a sati'

(Mt. 21.18-19)

¹² Ja b'a pilan k'ak'uji ja yajni elye' ja b'a Betanya ti och wa' an xyab' ja Jesusi'.

¹³ Ti yila' och najat lek jun ste' il iguera' a ke' ay spowil ti mojxi' och wa sk'el ta ay sat, pe kechani sta' a spowila' yuj mitoni styempo' uk ja iguera' a.

¹⁴ Ja Jesusi' ti yalyab' ja iguera:

—Mixani ma' oj slo' ja wa sata

Sok tini yab'ye' ja sneb'uman jumasa' i.

Ch'ak snuts-el ja manaka' ay jas wan chonjel ja b'a Templo

(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹⁵ Ja yajni julye' ja b'a Jerusalemi ja Jesusi' ti och ja b'a snajtsil ja Dyosi' ti ch'ak snuts-el ja ma' wan xchonjel sok ma' wan smanjel kosa ja b'a templo sok ti chak sjip ja slechante' ja ma' wan stukb'esel satak'ini sok ja b'a wa xchonxi' pumusi'.

¹⁶ Sok mini ma' xya ochuk ja b'a templo ta ay k'a yi' oje' jas xmakuni yujile'.

¹⁷ Sok ti och sje' a ti yala' a:

—¿Mi ma' ts'ijb'unub'aluk ke ja jnaji' snajtsilni b'a oj k'umaxuk Dyos b'a spetsanil nasyon? Ja we' nlexi jacha wujilex jastal snajtsil ma' wa x-elk'ani'.

¹⁸ Ja yajni yab'ye' ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja ajwalal jumasa' b'a saserdote, ti wa sle'awe' modo jastal oj smil-e' ja Jesusi' yuj wa xiwy'e' yuj spetsanil ja winike' i sok wanto xkanye' jakan yuj ja jas wa sje' a'.

¹⁹ Ja yajni och ja akwali, ja Jesusi' ti elye' ja b'a chonab' jawi.

Ja ste' il igo kulub'al maldisyari taki'

(Mt. 21.19-22)

²⁰ Ja yajni sakb'i ti ek' ye' ja b'a tse' el ja iguera, ti yilawe' ke takita man yecha'.

²¹ Jaxa Pedro, ti jak sk'ujola' ti yala' a:

—Je' uman ja iguera ita k'ulan maldisyari takita'.

²² Ja Jesusi' ti sjak'a' a ti yalyab'ye' a: —K'u' anik ja b'a Dyosi'.

²³ Yuj smeranilek wa xkalawab'yex chikan ma' wa xyalyab' ja wits iti: —Elan ka' ax b'a niwan pampa ja', sok mi sk'ulan dudar ja b'a yaltsili, yuj wa sk'u' an ke oj b'ob'uk ja jas wa xyala', ojni b'ob' yuja'.

²⁴ Ja yuj wa xkalawab'yex, ke spetsanil ja jas waxa k'anawex ja waxa k'umanex ja Dyosi', k'u' anik ojni ajukawilexa sok ojni ja ta' exa'.

²⁵ Ja yajni wanex sk'umajel ja Dyosi', a' a perdón ja wa moj aljelex ta ayk'a jas sk'ulunej ja wilexi, nab'al ja wa Tatex ma' tey b'a satk'inali oj jya' ex perdón sok ja wa mulexi.

²⁶ Ja we' nlex ta mi k'axa wa' awex perdoni, jachuk ja wa Tatex ma' tey b'a satk'inali mi oj cho ya' ex perdón.

Jastanil ay yip ja slo' il ja Jesusi''

(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

²⁷ Ti kumxiye' ja b'a Jerusalemi, ja yajni tey ek' b'a snajtsil ja Dyos ja Jesusi', ti jak tajuk yuj ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja ma'tik b'ankilali'.

²⁸ Ti job'jiyi' a:

—¿Sok jas ipalil waxa k'ulan ja iti sok ma' ya' a ja wip b'a oj ja k'uluk ja jastik iti?

²⁹ Ja Jesusi' ti sjak'a' a ti yalyab'ye' a: —Jachuk ja ke' ni oj job'awilex, alwikab'i, oj cho kalawab'yex b'a jas ipalil wa xk'ulan ja iti.

³⁰ Ja jastal ya' a ja' ja Juan i ¿B'aj ma' b'a satk'inal, ma' b'a winike'? Alwikab'i.

³¹ Ja ye' nle' i ti och yaltala' uk sb'aje' a, ti wa xyalawe' a: —Takalatik' a b'a satk' inal, oj yale' ¿Jaslom mi' a k'u' anexb'a?

³² ¿Ta kalatik'a b'a winik? Yuj wa xiwye' yuj ja winike' jumasa', yuj spetsanile' wa sk'u' ane' ke ja Juani juni aluman Dyosa.

³³ Ti yalweyab' ja Jesusi':

—Mi xna' atikon,

Ja Jesusi' ti sjak'a' a sok ti yalyab'ye' a:

—Jachuk ja ke' ni mi oj cho kalawab'yex jas ipaliluk wa xcho xk'ulan sok ja jastik iti.

12

Ja a'tijum jumasa' ma'tik mi lekuki'

(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

¹ Jaxa Jesusi' ti och sje' eyi' sok jun slajel lo' ila', ti yalyab'ye' a:

—Jun winik sts'unu' ja yalajil ja ts'usub'i sok ti smakb'a' a sok ti sjok'o' b'a sk'uluk ja yalel ts'usub'i' sok ti sk'ulan jun torre' a, ti yayi' majan jun k'ole' a' tijuma' sok ti waj najat leka'.

² Ja yajni k'ot ja styempo' ili ti sjeka' jun ya' tijuma' ja b'a b'aye' ja a' tijum jawi, ja b'a sk'an-eyi' ja b'a janek'ni' oj sb'ajuk ja jas wa stuluwe' i.

³ Pe ja ye' nle' i ti syamawe' a sok smak'awe' sok jach sjekawe' och mini jas yi aj ocha'.

⁴ Ti cho sjeka' pilan ya' tujuma', ti ya' yajb'uke' a xch'ojoweyi' ton ja yolomi, cho yutaje'.

⁵ Ti cho sjeka' pilana, ja jawi smilawe'. Jaxa tsa' ani ti xcho sjeka' masa, chab' oxé' ma' mak'jiye', jaxa tuki' miljiye'.

⁶ Aytoni june' ma' me sjaka' a, yuj ay jun yunin ma' jel sk'ana', ti cho sjeka' a, ti yala' a: —

Ojni skits-e'a ja kunina.

⁷ Ja ya' tujum jumasa' jawi ti yaltala' an sb'aje' a: —Ja iti jani ja ma' oj sb'ajukana', layak la' jmiltik, ja jas sb'ajukani' ke' nani oj kitikana.

⁸ Ti syamawe' a sok ti smilawe' a, ti sji pawe' el ja b'a yalajil ts'usub' jawi.

⁹ ¿Jasunk'iluk ja sk'uluk ja ma' sb'aj ja alaji'?

Oj waj smil ja a' tijum jumasa' jawi' sok pilanxa ma' oj yakanyi' ja yalajil sts'usub'i'.

¹⁰ ¿Mini ma' ja k'umunejukex ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi'?

—Ja ton mi skits'awe' ja ma' ye' n wa xya' k'e' uke' i,

Paxtani jun ton b'a jelni st'ilanila'.

¹¹ Ja' a sk'ulan ja Kajwaltik ja iti, naka kanelotikto jakan.

¹² Wa sk'ana' oj syam-e' ja Jesusi', yuj wa sna' awe' ke ye' n wan aljelyab'ye' sok ja slajel lo' il jawi, pe wa xiwyujile' ja manaka tey tiwi', ti yawekan sok ti wajye' a.

Sjob'jel sok ja b'a jastal wa xtupxi' impu'esto b'a Roma

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Ti jekjiyi' chab' oxo' parise' o sok jun k'ole' swinik Erodes ja b'a b'ay ja Jesusi', b'a sle' e modo jas oj yal b'a mi lekuk b'a oj b'ob' sle' eyi' smul.

¹⁴ Ti jakye' a sok ti yalweyab'a:

—Je' uman, wa xna' atikon ke wa xawala' ja smeranili, mini ja waxa k'u' an ja jas wa xyalawe' ja tuki, yuj mini ja waxa k'ela' ja jastale' ja winike' a, yuj jani waxa je' a sok ja smeranil ja sb'ej ja Dyosi'. ¿Sb'ej oj ka' tikonyi' ja Sesar ja jas wa xtupxi' i, ma' miyuk?

¹⁵ Pe ja Jesusi', wani sna' a ja jastal wa xlolaniye' i sok ti yalyab'ye' a:

—¿Jaslom waxa k'ulanonex tentari? I' ajanki' ja sat tak'ini, b'a oj kile'.

¹⁶ Ja ye' nle' i ti yi' awe' janyi' a ja Jesusi' ti yalyab'ye' a:

—¿Ma' oj slaj ja satal iti sok ja jas ts'ijb'unub'ali'?

Ja ye' nle' i ti sjak'awe' a:

—Ja b'a Sesari.

¹⁷ Ja Jesusi' ti sjak'a' a sok ti yalyab'ye' a:

—Tupuwikyik ja b'a jasni sb'aj ye' n ja Sesari, ja jasni sb'aj ja Dyosi' awikyik ja Dyosi'.

Yuj ja jas yala' yawetokan jakan.

Sjob'jel sok ja b'a sak'b'ujeli'

(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

¹⁸ Jaxa tiwa ti k'otye' chab' oxo' saduse' o' a ja b'a b'ay ja Jesusi', wa xyalawe' ke mey sak'b'ujel, ja yuj ti sjob'oweyi'a':

¹⁹ —Je' uman, ja Moisesi ya' kan ts'ijb'unub'al, ta ayk'a jun winik wa xchami wa xyakan xche' um, pe mi yilawe' yuntikile', ja smoj aljeli oj nupanuk sok ja ixuk jawi sok ya' ajyuk yintil ja smoj aljeli'.

²⁰ Yuj ajyiye' jukwane' ke smoj aljel sb'aje', ja sb'ajtanil sle' an xche' um, pe chami' pe mini ya' kan yuntikila'.

²¹ Ja b'a xchab'il smoj aljeli' nupanisok, pe cho chamni' a mini ya' kan yuntikila'. Cho jachni sok ja b'a yo' xili'.

²² Sjukilni ch'ak nupanuk soka', pe mini ya' kan yuntikile' a. Cho chamni cho majkil ja ixuka'.

²³ Ja b'a ajyuk sak'b'ujeli', ja yajni sakb'ujiye' i, ¿Machunk'iluk ja ye' nle' oj xche' umuki, yuj sjukwanile' xche' umane'?

²⁴ Jaxa ja Jesusi' ti sjak'a' a sok ti yalyab'ye' a: —Cho ch'ayelexni sok ja b'a jastal ita, jas mixa na' awe' ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi'' sok ja yip ja Dyosi'.

²⁵ Yuj ja yajni sak'b'ujiye' ja b'a chamwinke' jumasa', mixani oj nupanuke' a, jachni oj ajyuke' jastal ángel jumasa' ja itnaka tey b'a satk'inali.

²⁶ Pe ja b'a jastalni oj sakb'ujuke' ja chamwiniki, ¿Mi ma' b'a k'umunejex ja b'a sju' unil ja Moyses'i ja jastal k'umaji' yuj ja Dyos ja b'a jun b'ome' k'i' ix sb'i' il Sarsa? Ti aljiyab'a: —Ke' non ja sDyos ja Abrahami sok ja sDyos ja Isaaki sok ja sDyos ja Jakobi.

²⁷ Ja Dyosi' mi Dyosuk b'a chamelxa, yuj juni Dyos b'a sak'ana', ja yuj ja we' nlexi ch'ayelexni' a.

Ja mandar mas jel st'ilanili'

(Mt. 22.34-40)

²⁸ Ti mojxi' och junuk ja je'uman jumasa' b'a leyi', ke yab'ni ke wan sk'ulajel diskutira, yuj sna' a ke sjak'ani' leka, ti sjob'oyi' a:

—¿Jasunk'iluk ja primer mandar ke yuj b'a spetsanili'?

²⁹ Ja Jesusi' ti sjak'ayi' a: —Ja sb'ajtanil mandar ke yuj spetsanili' ja' a: —Maklan Isra' el, ja Kajwaltik Dyosi', yuneni' a.

³⁰ Sok oj cho ja yajta ja wa Wajwal Dyos spetsanil ja waltsil sok spetsanil ja k'ujol sok spetsanil ja pensar sok spetsanil ja wipi. Ja iti ja mandar b'a mas sb'ajtanili'.

³¹ Ja xchab'ili oj slajsok: —Yajta ja moj aljel jastal waxa yajtab'aj we' na. Mey pilan mandar mas st'ilanil ke jastik iti.

³² Jaxa je' uman b'a leyi ti yalyab'a: —Lek'ay lek je' uman. Smeranilni ja jas waxa wala' a, ke kechani june' ja Dyosi', mey pilan jastal Ye' na.

³³ Ja jastal oj yajtaxuk ja Dyos b'a spetsanil kaltsiltiki sok spetsanil jpensartiki sok spetsanil jk'ujoltiki sok spetsanil kiptiki sok jastal jyajtatik ja jmoj aljeltik ja jastal ke' ntiki, masni wa xmakuni' ke yuj spetsanil jastik wa xtsikxi' sok ja jas wa xk'eb'xi'.

³⁴ Ja yajni yila' ja Jesusi' ke sjak'a' lek ja je' uman b'a leyi, ti yalyab'a:

—Mi jel najat ayuka' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

Mixani june' ma' jas wa sjob'oyi' a.

¿Machunk'iluk ja yunin ja Kristo?

(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

³⁵ Ja Jesusi' wan sjejel ja b'a templo ja yab'al ja Dyosi', ti sjob'o' a: —¿Jaslom wa xyalawe' ja je'uman jumasa' b'a leyi', ke ja Kristo ti jakel b'a yintik Dabil?

³⁶ Yuj ja Daviti yala' yuj ja Espiritu Santo:

—Ja Ajwalali yalyab' ja Kajwali,

Kulanan b'a la' stojol jk'ab',

Mantoni oj ka' ochuk ja ma' mi lek xyila' b'a yib'a wok.

³⁷ Ja Dabili wa xyalyab' Ajwalal, ¿Jastal lek ja yunini b'a?

Jitsane' lek ja manaka tey tiwi, wa smaklaye' lek ja Jesusi'.

Ja Jesusi' ay jas wa xyala'sok ja b'a je'uman jumasa' b'a leyi'

(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Ja Jesusi' ti wa xyala' sok ja b'a jas wa sje' a' i: —Talnab'ajik sok ja b'a ja je'uman jumasa' b'a leyi', yuj wa sk'ana' oj ajoyuke' sok najtil sk'u' e', ke' a k'umajuke' lek ja b'a nalan patyo.

³⁹ Wa xcho sle' awe' b'ajtan ja b'ajtan k'a' an ja b'a yiglesya ja judiyo sok wa xcho sle' awe' ja b'ajtan k'a' an b'a jun lokjel b'a akwali'.

⁴⁰ Sok wa xcho ch'akawe' el ja jas ay ja b'a snaj ja biguda, kechanxtani b'a sje'i, jel alb'el sk'umane' ja Dyosi'. Ja ye'nle'i masni jel oj ajukyile' ja wokola'.

Ja jastal sk'eb'a' ja oprenda ja biguda

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Ja Jesusi' tini kulan ek' b'a sts' e' el ja b'a skajal il jas wa x-axi' i, ti sk'ela' ja Jesusi' ja ma' tik wa xch'ak ya' ochakani, jitsan ja ma' jel ja stak'ini a' ayni wa xya' ochuke' a.

⁴² Ti jak jun biguda' a ya' och chab' sat yal tak'in ja b'a skaja ili, jelni ko' ela'.

⁴³ Jaxa tiwi ti spaya' ja sneb'uman jumasa' ti yalyab'ye' a: —Ja smeranili wa xkala' wab'yex ke ja biguda iti mas ya' ochuk ja ye' ni, yuj spetsanil ja ma' ya' ochuk ja b'a yal skaja' il wa x-axi' tak'ini'.

⁴⁴ Yuj spetsanile' ya' ochuke' ja janek'ni sobra yujile' i, pe ja ye' ni yani ya' ochuk spetsanil ja janek'tani yi oji', ja b'a jasni b'a oj makunuk yuji'.

13

Ja Jesusi' wa xyala'ja jastal oj ch'ayxuk snajel ja templo

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ja yajni el ja Jesús ja b'a templo, junuk ja sneb'umani ti yala' a:

—Je' uman, k'ela' ja ton jumasa' sok ja na' its naka k'ulub'ali'.

² Ja Jesusi' ti sjak'a' a:

—¿Wan ma' xa wila' ja niwakil na' its iti? Mi oj kan ton sok ton ja b'a mini oj ch'ak jemjuk eli'.

Ja jastik junk'iluk ja oj ek'uk ja yajni oj ch'akuk ja lu'umk'inali'

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³ Ti kulani b'a switsil ja Olibosi, ke tey b'a sts'e' el ja templo. Jaxa ja Pedro sok ja Jakobo sok Juani sok Andresi ti sjob'oweyi' ja yajni pilanxa aye' i.

⁴ Alkab'tikon, ¿Jas ora oj ek'uk ja jastik iti sok jastik junk'iluk oj chiknajuk ja yajni oj ts'ikb'uk ja jastik iti?

⁵ Ja Jesusi' ti sjak'a' a, ti och yala': —K'ela' mok ma' oj slolayex.

⁶ Yuj jitsan ma' oj jakuk ja b'a jb'i' ili', oj yale': —Ke'non ja Cristo, jitsanlek ja ma' oj slola'.

⁷ Ja yajnixa wab'yex ke ayxa guerra ma' ojxa k'e' guerra, mok xiwanik, yuj jel st'ilanil ja jachni oj ek'uka', pe mito oj ch'akotik.

⁸ Yuj ya' sb'aj nasyon sok nasyon, slujmalil sok slujmalil, sok oj nijkuk ek' ja lu' umi b'a jitsan luwar, oj ajyuk ek' wa' in sok k'umal jumasa', ja iti jani k'e' umto ja wokoli.

⁹ Pe talnab'ajik, yuj ojni ijanik b'a sti' sat ma' ay xchol sok ojni mak'janik ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa'. Ojni ijanik b'a sti' sat b'a gobernador jumasa' sok b'a sti' sat rey jumasa' yuj

jmul ke' na, jach oj ja lo' iltayex ja b'a ke' n ja b'a sti' sat ja ye' nle' i.

¹⁰ Jel st'ilanil oj cholxuk ek' ja yab'al ja Dyos b'a spetsanil nasyon.

¹¹ Ja yajni la' ijiyex och ja b'a sti' sat ja ma' ay xchol, mok chamuka' k'ujulex sok ja jas oj wal-exi', mok cho ja k'ulukex pensar, yuj ja jasni oj aljukawab'yex ja b'a ora jawi jani oj wal-exa', yuj mi we' nukex ja ma' oj jk'umanuki yuj jani ja Espiritu Santo' a

¹² Ja ma' smoj aljel sb'aje' i ye' ntani oj sk'ul entregar ja smoj aljel b'a ojmiljuka', ja tatal ja oj sk'ul entregar ja yuntikili, ja untik jumasa' jatani oj k'e' k'umal sok ja tatali sok oj mil-e'.

¹³ Spetsanil ja swinkil ja lu' umi mini oj skits'-exa' yuj skaje' il ja jb'i' ili, pe ja ma' mani toj ajyuk b'a mani oj ch'akuki, ja iti oj sta' ja skoltalajeli'.

¹⁴ Pe ja yajnixa wilawex ja jas jel xiwela' sb'aj jas wan ek'el b'a jel oj ya' chamk'ujolili ja b'a jasni yala' ja Aluman Dyos Danyeli, tini ay ja b'a mini ti oj ajyuki', ja ma' wa sk'umani a' a sna' e', jaxa ma' tey b'a Jude' a' a spak-e' ajnel b'a yoj wits.

¹⁵ Ja ma' tey b'a yolom snaji', mok kokon b'a yoj snaj, mok cho ochuk b'a jas oj ya' eluk ja b'a yoj snaji'.

¹⁶ Jaxa ma' tey b'a yoj yalaji', mok kumxuk jak yi' ja sk'ujtsili'.

¹⁷ Jel awula' sb'aj ja ma' ay yi' oj niwakil chameli sok ja ma' wanto k'i' el yuntikil ja b'a k'a' uj jawi.

¹⁸ K'umanik ja Dyosi', nab'al yajnixa pakawex ajneli', mi styempo' il ja' uk.

¹⁹ Yuj ja b'a sk'ak'ujil jawi jachni b'a wokola' ja jastalni mi ajyeluk ja mani k'e' sk'uluk ja Dyos ja lu' um k'inali, mani b'a yani' sok mixani oj ajyuka'.

²⁰ Ja lek mi oj ya' kutb'uk ja Dyos ja k'ak'uj jawi, mini june' ma' oj sta' skoltajela', pe yuj smul ja manaka tsa' ub'ali ma' ye' n stsa' uneji', oj ya' kutb'uk ja k'a' uj jawi.

²¹ Ja yuj ja ta ma' wa xyalawab'yexi: —K'elawik, it b'ajul ja Cristo ma k'elawik it b'a' ucha', moka' k'u' ukex.

²² Yuj oj jakuk Cristo b'a mi meranuk sok aluman dyos b'a mi meranuk, ay jas oj sk'ulke' sok ay jas oj sje' e' b'a oj lolanuke', ay modo oj cho slolaye' ja manaka stsa' unej ja Dyosi'.

²³ Pe ja we' nlexi talnab'ajik yuj kaltaniwab'yex b'ajtana'.

Ja jastal oj jakuk ja yunin ja winiki'

(Mt. 24.29-35,42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ Pe ja b'a k'ak'uj jawi, ja yajni ch'akta ek'uk ja wokoli', ja k'a' uji' oj k'ik'b'uk, jaxa nan ixawi mixa oj chiknajuk ja yijlab'i.

²⁵ Ja k'anal jumasa' oj ch'ak mok'uk ja b'a satk'inali', ja jastik ipal ay ja b'a satk'inali' oj ch'ak nijkuk.

²⁶ Jaxa tiwa oj yil-e' ja yunin ja Dyosi', ke ti oj jak b'a ason jel juntiro ja yipi sok ja janek'ni ja sniwanili.

²⁷ Jaxa tiwa oj sjeka' ja yangel jumasa' sok oj tsom ja manaka stsa' uneji b'a xchanil chikin ja lu' umi, manb'a stik'anil ja lu' umi sok manb'a stik'anil ja satk'inali'.

²⁸ Na' awik ja slajel lo' il b'a iguera: —Ja yajni xya' uwb'i ja ste' ili' sok wa xpowilani', waxa na' awex ja we' nlex ke xmojxixa' ja kwaresma.

²⁹ Cho jachuk ja we' nlexi, ja yajnixa wilawex x-ek' ja jastik iti, na' awik ke xmojxixa' ke tixa ay b'a sti' lutulab'il na' its.

³⁰ Wa xkalawab'yex ja smeranili ke spetsanil ja iti ojni ch'ak ek'uka' ja yajni meto xchamye' winike' jumasa' ja b'a lame' iti.

³¹ Ja satk'inali sok ja lu' umi ojni ch'akuka', pe ja kab'ali' ojni ch'ak ya' ts'ikb'uka'.

³² Ja b'a k'ak'uj jawi sok ja b'a ora jawi mini ma' sna' a, mini ja angel jumasa' manaka tey b'a satk'inali sok ja Uninali, kechani ja Tatala'.

³³ K'elawik, chapan la' ajjiyex sok k'umani ja Dyosi', yuj mixa na' awex jas ora oj ek'uk ja iti.

³⁴ Oj slaj jastal jun winik ke najatlek wajum, ja snaji' yakanyi' sk'ab' ja ya' tujum jumasa', ch'ak yakanyi' ya' tel kada jujune', jaxa ma' wa sjama' sti' ja na' itsi yalkanyab' ke ye' n oj stalna'.

³⁵ Ja yuj chapan la' ajjiyex, yuj mixa na' awex jas ora oj jakuk ja ma' sb'aj ja na' itsi, b'aj ma' b'a och a' kwal, ma' b'a nalan a' kwal, ma' ja yajni x-ok' ja stat muti ma' b'a payina'.

³⁶ Nab'al ja yajni xjaki', mi oj sta' ex wanex wayel.

³⁷ Ja jas wa xkalawab'yex ja we' nlexi, wa xkalyab'ye' spetsanile': —Chapan la ajjiyex

14

Ja jastal xchapawe' ja b'a oj syam-e' ja Jesusi'

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Chab'xtani k'ak'uj sk'ana' ja sk'inil ja paskwa' a sok ja sk'inil ja pan mey yi oj lebadura, ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' wa sle' awe' jastal oj syam-e' ja Jesusi' b'a jach slolaye' sok oj smil-e'.

² Ti wa xyalawe' a:

—Miyuk ja b'a janek'ni styempo' il ja k'ini, nab'al ja winike' jumasa' mi oj ch'ak jom yolome' a.

Jun ixuk st'oloyi'perjume ja yok ja Jesusi'

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Pe ja Ye' ni teyni ay b'a Betanya' a, b'a snaj Simón ja it wa xya' sb'i' iluke' leproso, ja yajni ti kulan ek' b'a lechante' i ti jak jun ixuk yi oj jan jun yetal sb'i' il alabastro b'ut'el perpume jachni puro b'a nardo' a ke jelni a' ay ja sts'akoli', ti spojo' ja yetali sok ti st'oloyi' b'a yolom Jesús ja perjume.

⁴ Jaxa tiwa chab' oxo' ja ma' tey tiwi tajkiye' sok ti yalawe' a: —¿Jaslom ch'ayxi' ja perpume iti?

⁵ Yuj oj b'ob' chonxuk ajyi' mas ja lajunjo' winike' denaryo, oj b'ob' axukyi' ja manaka jel awula sb'aji'.

Sok ti xb'ulb'uniye' sok ja ixuk jawi.

⁶ Pe ja Jesusi' ti yala' a: —Awikani, ¿Jas lom ay jas waxa walwexyab'i? Yuj jelni lek ja jas sk'ulana'.

⁷ Yuj tolabida tini ajyuka mokex ja ma' jel awula sb'aji', ja yajni waxa k'anawex ojni ja k'ulukexyi' ja slekilala', pe ja ke' ni mini tolabida oj ajyuk konamokexa.

⁸ Ja ixuk iti sk'ulantani ja jasni oj b'ob' sk'uluki', yuj b'ajtaxani st'olotayi' perpume ja jwerpo' a jaxani sk'ulanta ja b'a jmukulab'ili'.

⁹ Ja smeranili wa xkalab'yex ke chikani b'a oj jcholxuk ja yab'al ja Dyosi', b'a spetsanil ja lu' um k'inali', oj cho cholxuk ja jas sk'ulunej ja ixuk iti, mini oj ch'ayxuk snajela'.

Ja Judasi yala'ke oj skul entregar ja Jesusi'

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰ Jaxa Judas Iskaryote, junuk ja b'a slajchawil sneb'umani', ti waj ja b'a bay ja ajwalal jumasa' b'a saserdote b'a sk'ulyile' entregar.

¹¹ Ja yajni yab'ye' ja ye' nle', jel gusto axiye' sok ti sk'apaweyi' oj yaweyi' tak'ina'. Ja Judasi ti och sle' jastal oj sk'ul entregara'.

Ja Sena b'a Kajwaltiki'

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹² Ja b'a sb'ajtanil sk'ak'ujil ja sk'inil ja pan mey yi oj lebadura, ja yajni wa stsikawe' ja yal cheji ja b'a paswa' i, ja sneb'uman jumasa' ti sjob'yile' a:

—¿B'a waxa k'ana oj chaptikon ja b'a oj ja lo' ja paskuwa'?

¹³ Ti sjeka' chab'uk ja sneb'umani, ti yalyab'ye'a: —Kaxikxa b'a chonab', ti oj ja ta' ex b'ej jun winik kuchan xch'ub'a', nochowik.

¹⁴ Ja b'a wa x-ochi' alwiyab' ja ma' swinkil ja na' itsi, ja Je' umani wa sjob'o': —¿B'a a ja yal kwarto b'a nalan cha' ani ja b'a jlo' sok ja paskuwa ja jneb'uman jumasa'?

¹⁵ Jaxa ye' ni ti oj sje' awilex jun niwan kwarto ja b'a nalan cha' ani' chapanxa' ni' a, ch'ak chapawik tiw ja jas jmakunuk kujtiki'.

¹⁶ Ti wajye' ja sneb'umani' ti ochye' ja b'a chonab' jawi, jachni sta' awe' ja jasni alub'alyabye' i sok ti xchapawe' tiw ja paskwa' i.

¹⁷ Ja yajni och ja a' kwali' ti k'ot ja Jesusi' sok ja lajchawe' sneb'umani'.

¹⁸ Ja yajni kulaniye' ja b'a lechante' i, ja yajni waneto wa' eli', ja Jesusi' ti yala' a:

—Ja smeranil wa xkalawab'yex ke junuk ja we' nlexi ja ma' wan wa' el jmoki', oj sk'ulukon entregar.

¹⁹ Jaxa ye'nile' i ti och cham sk'ujule' a, ti och sjob'-e' chab' ox'e'a':

—¿Ke' na ma'?

Jach sjob'o' ja pilani:

—¿Ke' na ma'?

²⁰ Jaxa ye' ni ti sjak' a' a sok ti yala' a: —Ja junuk ja b'a slajchawili', ja ma' lajan wa xka' po' xuk sok ja jpan ja b'a sek'i'.

²¹ Ja smeranili ja yunin ja Dyosi' jachni oj ek' sb'aj ja jastalni ts'ijb'unub'ali', ipe jelni awula' sb'aj ja winik jaw ja ma' oj sk'ul entregar ja yunin ja Dyosi'. Mas lek mokto manxuk ja winik jawi'.

²² Ja yajni waneto wa' eli', ja Jesusi' ti syama' ja pani, ti sk'ulan bendisyara, ti spila' a sok ti ya' yile' ja ye' nle' i, ti yala' a:

—Yamawik, ja iti ja jb'ak'teli'.

²³ Ti cho syama' ja b'isi, ja yajni ch'akta sk'anyi' ts'akatal ja Dyosi', ti cho ya' yile' ja ye' nle' i sok ti ch'ak yu' e' spetsanile' a.

²⁴ Ti yalyab'ye' a: —Ja iti ja jchik'el ja b'a yajk'achil trato, oj pek'xuk jitsanilek ma' sta' skoltalajeli'.

²⁵ Smeranil lek oj kalawab'yex ke mixa ojto ku' ja yalel ja sat ja ts'usub'i', manto b'a sk'ak'ujil jaw oj ku' yajk'achil ek'ele' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

Ja Jesusi' wa xyala' ja jastal oj yal ja Pedro ke mi xnaji' sb'aj yuj

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁶ Ja yajni sts'eb'ontaye' ja imno' i, ti wajye' b'a switsil ja olibosi.

²⁷ Jaxa Jesusi' ti yalyab'ye' a: —Ja b'a a' kwal iti ojni ch'ak b'ulb'unanik jmoka', yuj

ts'ijb'ub'alni' a: —Oj ka' yajb'uk ja talnumani, jaxa yal chej ojni ch'ak spil sb'aja'.

²⁸ Ja yajni la' sak'b'ujiyoni, ti oj tsom-ex b'a Galile' a.

²⁹ Jaxa Pedro ti yalyab'a:

—Ama' spetsanale' oj b'ulb'unuke', ja ke' ni miyuk.

³⁰ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Ja smeranil wa xkalawab'i ja yan ja we' ni ja b'a a' kwal iti, ja yajni meto x-ok' chab' ek'ele' ja stat muti, oj ja k'ulukon negar oxe' ek'ele'.

³¹ Pe ja ye' ni jeltoni tsats wa xyayi' a ti yala' a:

—A' ma tila' chamyonamoka', mini oj k'uluka' negara'.

Cho jach wa xch'ak yal spetsanile'.

Ja Jesusi' sk'uman ja Tatal ja b'a Getsemaniji'

(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

³² Ti wajye' b'a jun luwar sb'i' il Getsemani, ti yalyab' ja sneb'umani':

—Kulanarikan ili, malanto wa xwaj jk'umuk ja Dyosi'.

³³ Ti yi aj och ja Pedro sok ja Jakobo' i sok ja Jwani, ti och cham sk'ujula' sok ti och xiwuka'.

³⁴ Ti yalyab'ye' a:

—Wa xkab' ja b'a jk'ujoli jun cham k'ujol b'a chamel, tila' kanyex ili pe mok wayanik.

³⁵ Ti waj och t'un mas ocha', ti konujan man lu' uma' ti sk'anayi' ja Dyosi', ta oj k'a b'ob'uk mokto k'otuk ja ora jawi.

³⁶ Ti wa xyala' a:

—Abba, Tatal, spetsanilni wa xch'ak b'ob'uka wuja', a' a eluk ja b'is it ja b'a ke' ni, pe mok k'ulaxuk ja jas wa xk'ana' ja ke' ni, yuj jani jas waxa k'ana ja we' ni.

³⁷ Ti cho kumxijan, ti sta' a ke wane' wayela', ti yalyab' ja Pedro: —Simon, ¿Wana wayel? ¿Mini jun ora kuchawuj ja mi oj wayani'?

³⁸ Mok wayan, k'uman ja Dyosi' nab'al mi oj ko' an mulala', ja smeranil ja espíritu wani sk'ana' a, pe ja b'ak'eti jelni k'una'.

³⁹ Ti cho waj pilan ek'ele' a, ti sk'uman ja Dyosi', cho junxtani ja jas cho yala' a.

⁴⁰ Yajni cho kumxijan yajk'achil ek'ele' i ti cho sta' a ke wane' wayela', yuj ja sate' wanxta muts'munuk yuj ja swaye'le' i, mixa sna' a jas oj yalweyab'i.

⁴¹ Ti jak ja b'a yo' xil ek'ele' i, ti yalyab'ye' a: —Wayanikxa sok jijlanikxa', malanxa' a, k'otani ja yora' ili, k'elawik, ja yunin ja Dyosi' ti oj ajuk sk'ab' ja ma' mulanumi'.

⁴² K'e' anik, wajtikik ja ili, xmojxixajan ja ma' oj sk'ulukon entregari.

Ja jastal yamji' ja Jesusi''

(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴³ Ja yajni wanto lo'ili, ti jak ja Judasi, jani junuk ja b'a slajchawili', jitsanlek ja winike' ja ma' smojani' ay yi oje' yespada' e' sok ste' e', jani jekub'ale' jan yuj ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja ma'tik b'ankilali'.

⁴⁴ Ja mani oj sk'ul entregari yalunejxani jas oj sk'uluka', ti yala'a:

—Ja ma' oj jkuts'uki' ye' nani' a. Yamawik sok i' ajik och talnub'al lek.

⁴⁵ Ja yajni jak ti mojxi och ja b'a b'ay ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Je' uman, Je' uman sok ti yujts'ana'.

⁴⁶ Jaxa ye' nle' a ti wa syam-e' a sok ti syamawe' leka.

⁴⁷ Pe junuk ja ma' teyni ay tiwi, ti ya' eluk ja yespada, ti ya' yajb'uk ja ya' tujum ja Niwan Saserdote sok ti sk'utsuyi' ja xchikini'.

⁴⁸ Ja Jesusi' ti sjak'a' a: —¿La' jastal jun elk'anumon ja loma' wi ojexjan ja wespada' exi sok ja te' exi ja b'a oj yam-onexi'?

⁴⁹ Tini ayona mokex spetsanil k'ak'uj ja b'a templo wa xje' awilex ja yab'al ja Dyosi', mini ja yamawonexa', pe jachni oj ek'uka' nab'al oj ts'ikb'uk ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi'.

⁵⁰ Jaxa tiwa spetsanil ja sneb'umani ch'ak ya' wekani sok ti spakawe' ajnela'.

Ja kerem ma' spaka' ajneli'

⁵¹ Pe jun kerem ti wan snochjela', kechani b'ech'ansok sabana' a, sok yamawe' ja ye' ni.

⁵² Jaxa ye' ni ti yakan ja sabana sok ti spaka ajnel b'asarina'.

Ja Jesusi' ja b'a sti' sat ja b'a ma'tik ay choli'

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55,63-71; Jn. 18.12-14,19-24)

⁵³ Ti yi' ajejan ja Jesús b'a sti' sat ja saserdote' mas niwani', sok ti ch'ak tsom sb'aje' spetsanile' ja ajwalal jumasa' b'a saserdote' sok ja ma'tik b'ankilali' sok ja je'uman jumasa' b'a leyi'.

⁵⁴ Ja Pedro najtik xta' snocho' oche' mani b'a sti' snaj ja Niwan Saserdote' a sok tini kulan ek' sok ja ma' wa stalna' ja templo' i, tini wane' k'atnela'.

⁵⁵ Ja ajwal b'a saserdote sok spetsanil ja manaka tsoman ay xcholi' wa sle' awe' b'a jas mi lek oj aljuk sb'aj ja Jesusi' b'a oj sk'uluke' entregar b'a oj miljuk, pe mini sta' awe' a.

⁵⁶ Yuj jitsan lek jama' lomxta wa sle' ane' smuli' sok ja b'a ye' ni, mini slaja' sb'aj ja jas wa xyalawe' a.

⁵⁷ Chab' oxo' ja ma' k'e'i, lomxtani wa sle' awe' smula' sok ti wa xyalawe' a:

⁵⁸ Ja ke' ntikon kab'unejtikon yalunej: —Oj jem ja templo tojb'unub'ali, b'a yo' xil k'ak'uj oj ka' k'e' pilan mini tojb'el yuj jun winika'.

⁵⁹ Pe mitoni sok ja iti wa slaja' sb'aj ja jas wa xyalawe' i.

⁶⁰ Jaxa Niwan Saserdote' a, ti k'e' tek'an b'a snalane', ti sjob'oyi' ja Jesusi', ti yala' a: —¿Mini ma' jas oj ja wala', yuj jas wa xyalab'aje' ja ye' nle' i?.

⁶¹ Pe ja ye' ni kan ch'ab'an sok mini jas yala' a. Jaxa Niwan Saserdote ti cho sjob'oyi' pilan ek'ele' a:

—¿We' nani ma' ja Cristo, Yunin Dyos ma' jel leki'?

⁶² Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Ke' non. Ja we' nlexi oj ja wil-ex ja yunin ja Dyos ti kulan ek' b'a la' stojol skab' ja Dyos ma' jel ja Yipi, oj cho ja wil-ex oj jak b'a jun nole' ason.

⁶³ Jaxa Niwan Saserdote, ti xch'i' a ja sk'u' i sok ti yala' a: —¿Jas lom t'ilanto ma' oj yalyab'tiki?

⁶⁴ Ja we' nlexi ja wab'yexta ja jas milek yalunej sb'aj ja b'a Dyosi':

—¿Jastal waxa wab'yex? Spetsanale' yalawe' ke ay smul, ke st'ilanil oj chamuka'.

⁶⁵ Jaxa tiwi chab' oxo' ma' och stsujb'uki' sok ti smakawe' yi ja sati', b'a oj smak'-e' sok b'a yalweyab'i:

—¡Ala' machuk'iluka'!

Cho jachuk ja ma' wa stalna' ja templo wa xcho snochowe' b'a xchoj.

Ja Pedro wa xyala' ke mi sna'a sb'aj ja Jesusi'

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.55-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ja yajni tito ay ja Pedro ja b'a sti' na' its jawi, ti jak junuk ja ya' tujum ixuk ja saserdote' mas niwani'.

⁶⁷ Ja yajni yila' ti wan k'atnel ja Pedro, ti sk'ela' a sok ti yala' a:

—Jachuk ja we' ni tini cho aya' sok ja Jesús nasareno.

⁶⁸ Pe ja ye' ni sk'ulan negar, ti yala' a:

—Mi xna' a sb'aj, mi xcho xna' a ja jas wana' yaljeli'. Ti el ja b'a sti' na' its jawi, jaxa tiwa ti ok' ja stat muti.

⁶⁹ Jaxa ya' tum jawi ti cho yila' pilan ek'ele' ja Pedro, ti och yalyab' ja tuki:

—Ja ye' ni jani smoj ja ye' nle' a.

⁷⁰ Ja ye' ni ti cho sk'ulan negara'. Cho ek' juts'ina' ja manaka tey tiwi ti cho yalweyab' pilan ek'ele' ja Pedro:

—Smeranilek we' nani junuk ja ye' nle' i, yuj galile' o' a ja jastal wala' k'ulani oj ja jastal wa xk'umaniye' ja ye' nle' i.

⁷¹ Jaxa ye' na ti och yal jas milekuka sok ti sk'ulan jurara':

—Mi xna' a sb'aj ja winik jaw ja it ma' wanex yaljeli'.

⁷² Jaxa stat muti ti ok'a ja b'a xchab'il ek'ele' i. Jaxa Pedro ti jak sk'ujol ja slo' il jas yalunej ja Jesusi': —Ja yajni meto x-ok' chab' ek'ele' ja stat muti, ja k'ulanonta negar oxe bwelta. Ti spensara' an jas aljiyab'i, ti och ok'uka'.

15

Ja Jesusi' ja b'a sti' sat ja Pilato

(Mt. 27.1-2,11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ja yajni wanxa sakb'eli, ti sta' a sb'aje' ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja ma'tik b'ankilali' sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja ma' tik ay xcholi', ti yi' aje' och yuch'an ja Jesusi', ti sk'ulaneyi' entregar ja Pilato.

² Ja Pilato ti sjob'oyi' a:

—¿We' na ma' ja Rey b'a judyosi? Ja ye' ni ti sjak'a' a sok ti yalyab'a:

—We' n waxa wala'.

³ Jaxa ajwalal jumasa' b'a saserdote ti wa sle' aweyi' smula'.

⁴ Ja pilato ti sjob'oyi' pilan ek'ele' a, ti yalyab'a:

—¿Mini ma' jas oj ja jak'a? Atawab'il jastal wa sle' awe' ja wa muli.

⁵ Ja Jesusi' mini jas sjak'a' a: —Jelni och juntiro ja spensar ja Pilato.

Ja Jesusi' alji'ke oj miljuk

(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16)

⁶ Ja b'a sk'ak'ujil ja k'ini wa sijpune' june' jama' lutani, chikani machunk'iluk ja wa xyalawe' oj sijpuxuki'.

⁷ Tey jun winik sb'i' il Barrabas ja b'a snajtsil lutjeli' sok jani lajan ay sok ja manaka' milwanele' i b'a mini xk'okxiye' i.

⁸ Ti k'oye' ja winike' jumasa', ti sk'anaweyi' ja Pilato ke' a' a sk'uluk ja jastalni wa sk'ulani'.

⁹ Ja Pilato ti sjak'a' a sok ti yalyab'ye' a:

—¿Wan ma' xa k'anawex ke ja oj sippuk ja Rey b'a judiyosi?

¹⁰ Yuj wa sna' a ke jachni yuj b'a k'uxk'ujunel sk'ulane' entregar ja ajwalal jumasa' b'a saserdote.

¹¹ Pe ja ajwalal jumasa' b'a saserdote wanexta yaljelyab' ja winike' jumasa' ke ja oj sk'an-e' oj sippuke' ja Barrabasi.

¹² Ja Pilato ti sjob'o' a sok ti yalyab'ye' a:

—¿Jasunk'a waxa k'anawex ke oj k'ulyi' ja ma' wa xwa sb'i' ilukex Rey b'a Judyosi?

¹³ Ja ye' nle' i ti sjak'awe' ti och awaniye' a:

—¡A' a k'e' lokante'!

¹⁴ Ja Pilato ti yalyab'ye' a:

—¿Pe jasunk'iluk ja milek sk'ulani'?

Pe ja yenle' i ti cho och awanuke' a:

—¡A' a k'e' lokante'!

¹⁵ Jaxa pilato, yuj ja wa sk'ana' oj kan lek sok ja winike' jumasa' i, ti sippun ja Barrabasi, ja yajni mak'jita ja Jesusi' ti sk'ulan entregara b'a oj aji' k'e' lokante'.

¹⁶ Jaxa soldado jumasa' ti yi' aje' och ja Jesusi' ja b'a palasyo, ja b'a pretoryo' i sok ti tsomowe' spetsanil ja winike' jumasa'.

¹⁷ Sok ti ya' slap-e' jun sk'ujtsil morado' a sok ti ya' slap-e' jun korona jach b'a k'i' ixa'.

¹⁸ Sok ti och awanuke' a:

—¿Kolta b'aj, Rey b'a Judiyos?

¹⁹ Sok ti wa smak'awe' b'a yolom sok jun yal te' sok wa tsujb'aye' sok wa xkoye' mek'an ja b'a sti' sati kechan wa xyixtala' ane'.

²⁰ Ja yajni ch'ak yixtala' uke' i, ti sopoweyi' ja sk'ujtsil morado, ti ya' slap-e' ja sk'u sb'aj ye' ni, ti yi' aje' b'a oj yak'e' uke' lokante' a.

Ja jastal aji' k'e' lokante'i sok cham ja Jesusi''

(Mt. 27.32-56; Lc. 23.26-49; Jn. 19.17-30)

²¹ Jun winik b'a sirene, sb'i' il Simon, ja stat ja Alejandro sok b'a Rupo, ti eljan b'a yoj alaj, ja yajni ek' ja tiwi, man t'ilan yalweyab' ke oj skuch lajan ja krus sok ja Jesusi'.

²² Ti yi' aje' b'a jun luwar sb'i' il Golgota, wa xb'ob' alxuk luwar jel ja b'aki'.

²³ Sok ti yaweyi' yalel ts'usub'uk soka sok mirra, ja ye' ni mi yu' aj.

²⁴ Ja yajni ya' k'e' uke' lokan b'a krusi, ja soldado jumasa' ti ya' eluke' ripa ja sk'ujtsil jumasa' ja Jesusi', b'a oj yil-e' ja jasunk'iluk ja oj yi' e' jujune' i.

²⁵ B'a b'alune' hora yajni ya' k'e' uke' lokan b'a krus ja Jesusi'.

²⁶ Ti ya' ochuke' jun letrero ti sts'ijb'aye' a: —«Rey b'a Judiyos».

²⁷ Sok ti ayi k'e' lokan chab' elk'anum ja b'a sts'e' eli, june' la' stojol sk'ab' sok june' b'a la' surda sk'ab'.

²⁸ Sok ts'ikb'i ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi'', ja it wa xyala': —Jani aji' smojuk ja mulanuma'.

²⁹ Jaxa ma' tik wa x-ek' ja tiwi wa sk'ulane' burlar, wa snika' ja yolome' i wa xyalawe': — b'a ja waxa wala' ke oj ja jem ja stemplo ja Dyosi' sok b'a yoxil k'ak'uj oj wa k'e' uk.

³⁰ Koltab'a we' ntab'a sok ko' an ja b'a Krusi.

³¹ Sok jachuk ja ajwalal jumasa' b'a saserdote junxtani wa sk'ulane' burlar, ti wa xyala' sb'aje' yenle' ta' a sok ja je'uman jumasa' b'a leyi': —Ja tuki skolta', pe mini ma' oj skolta' sb'aj ye' nta b'a.

³² A' a ko' uk ja b'a krus ja Cristo Rey b'a Isra' eli oj kiltikon sok oj k'u' tikon.
Cho jachuk ja ma' tik lajan lokan sok te' i wa xcho xyalawe' jas mini lekuk ja b'a ye' ni.

Ja jastal cham ja Jesusi'

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Ja yajni sta' a ja nalan k'ak'uji, ja satk'inali k'ik'b'i mantoni b'a yoxil ora ja x-och k'ak'uji'.

³⁴ Ja b'a yoxil ora ja b'a x-och k'ak'uji ja Jesusi' ti a' wani tsatsleka ti yala' a: —Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani? Wa xb'ob' alxuk:

—Kajwal Dyos, Kajwal Dyos, ¿jaslom ja jipunejon kani?

³⁵ Chab' oxé' ja ma' tey tiwi yab'ye' sok ti wa xyalawe' a:

—Mak layik, ja wan spayjel ja Eliasi.

³⁶ Ti ajni' och junuk ja ye' nle' i, tiya' poxuk jun esponja sok binagre' a, ti syuch'u' b'a jun k'a' em sok ti yayi' b'a oj yu' a ti yala' a:

—Aktayik kani oj kiltik ta oj jakuk ja Eliasi b'a oj ya' ko' uk ja b'a krusi.

³⁷ Pe ja Jesusi', ti a' wani tsatsleka sok ti chama.

³⁸ Jaxa belo b'a templo ti ch'i snalan leka, man k'e' el sok man ko' el.

³⁹ Ja kapitan b'a Roma, ma' tey b'a ts'e' el ja Jesusi', ja yajni yila' ke chamta, ti yala' a:

—Smeranilnileka ja winik iti yunini Dyosa.

⁴⁰ Sok tey chab' oxé' ixuke' wane' sk'eljel jan najata', ja b'a ye' nle' i tey ja Maria Magdalena' i sok ja Mariya snan ja jakobo' i ja ma' mas ch'into sok ja b'a Joseji sok ja salomeji.

⁴¹ Ja ixuk jumasa' iti snochowe' ni ja Jesusa cho ya' teltaye' ja yora tito aye' b'a Galilea, cho ayni jitsan mas ja ixuke' ja mani ch'ak k'e' sok ja ye' n ja b'a Jerusalemi.

Ja Jesusi' mukji'

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² Ja yajni och ja k'ak'uji, yuj jaxani ja b'a jas wa xchapxi' i, jun k'ak'uj b'ajtan ja b'a sk'ak'ujil ja jijleli'.

⁴³ Ja José b'a Arimate' a jelni t'ilan ja b'a niwan tsome' ja ye' ni sok jani wa xcho smala' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' sok ti jak sk'umuk ja Pilato sok ti sk'anayi' ja skwerpo ja Jesusi'.

⁴⁴ Ja Pilato cham yab' ja yajni yab' ke chamta ja Jesusi', ti spaya' jun kapitan b'a Roma sok ti sjob'oyi' ke ta chamta' a.

⁴⁵ Ja yajni yala' ja kapitan b'a Roma, ja Pilato ti yayi' ja skwerpo ja Jesús ja Joseji.

⁴⁶ Ja ye' ni smana' jun sabana sok ti sb'ech'a' a sok tixa smukuwe' b'a jun k'e' en jach jotub'al b'a yoj ton sok ti smakakan ja sti' ja k'e' en sok jun ton.

⁴⁷ Ja Maria Magdalena sok ja Mariya snan ja Joseji, ti sk'elawe' b'a mukjikana'.

16

Ja jastal sak'b'uji'i'

(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Ja yajni ek' ja sábadó, ja Maria Magdalena, sok ja Maria snan ja Santiago sok ja Salomeji,

smanawe' jun perjume b'a oj sjax-eyi' ja skwerpo ja Jesusi'.

² Ja b'a sb'ajtanil k'ak'uj ja b' a semana, sajto wajye' ja b'a sk'ejnali, elumto k'en ja k'ak'uji'.

³ Ti wa xyaltayan sb'aje' a:

—¿Machunk'iluk oj ya' elkitik ja ton makansok ja k'e' eni?

⁴ Ja yajni sk'elawe' i, ti yilawe' ke ja toni mixa teyuk ja b'a b'ayi', ama jel niwanuk ja toni.

⁵ Ja yajni ochye' ja b'a yojol ja k'e' eni ti yilawe' jun kerem kulan ek' b'a lado stojol sk'ab', slapunej jun sk'ujtsil najat sak xta' sok xiwy'e' ni' a.

⁶ Ja ye' ni ti yalyab'ye' a: —Mok xiwanik, ja we' nlexi ja waxa le' awex ja Jesús nasareno, ja ma' aji' k'elokan te' i, mi teyuk ili sak'b'ujita', k'elawik ja luwar b'a ajikani'

⁷ Ka' axik kax alwikyab' ja sneb'uman jumasa' i sok ja pegro, ja ye' ni b'ajtanxani ja b'a Galile' a, ti oj ja wil-ex tiwi, ja jastalni yalawab'yexi'.

⁸ Ja ye' ne' i ti spakawe' ajnel ja b'a k'e' en jawi, wanexta k'itk'onel yuj ja xiweli, sok mini ma' yalweyab'a, yuj wa xiwy'e'

Ja Jesusi' wa sje'a sb'ajyi' ja Maria Magdalena

(Jn. 20.11-18)

⁹ Ja yajni sak'b'uji' ja Jesusi' ja payina jawi, ja b'a sb'ajtanil k'ak'uj ja b'a semana, b'ajtan sje' a sb'aji' ja Maria Magdalena, ja ma' ya' elyi' juke' pukuji.

¹⁰ Ja ye' ni ti waja' ti yalyab' ja ma' tik snocho' ja Jesusi', ke jel cham k'ujol aye' sok wane' ok'el.

¹¹ Ja ye' nle' i, ja yajni yab'ye' ke sak'ani ke ja ixuk jawi ye' nani yila' a, mi sk'u' aneyi'.

Ja Jesusi' wa sje' a sb'aj sok ja b'a lajchawe' sneb'umani'

(Lc. 24.13-35)

¹² Jaxa mas tsa' ani ti cho sje' a sb'ayi' chawane' wajume' b'a sb'ejlal alaj

¹³ Ja ye' nle' i wajye' wa yalweyab' ja tuki, mi cho k'u' ajiyile' ja ye' nle' i.

Ja Jesusi' wa xyalyab' ja jas oj sk'uluke' ja apostol jumasa'

(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁴ Jaxa mas tsa' ani ti jak sje' sb'aji' ja juluche' sneb'uman jumasa' i ja ye' nle' i tini kulane' ek' b'a lechante' a, ti yalweyab' ab'al yuj ja jastal mi sk'u' ane' i sok ja xchu' uyil ja yaltsile' i, yuj ja lom mi sk'u' aneyi' ja manaka yilawe' ta ke sak'b'ujita'.

¹⁵ Sok ti yalyab'ye' a: —Ka' axik b'a spetsanil ja lu' um k'inali cholowik yab'ye' spetsanil ja winike' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁶ Jaxa ma' wa sk'u' ani, wa xcho xyi' a ja', ojni sta' ja skoltalajela', jaxa ma' mi sk'u' ani ojni sta' ja xch'ayelala'.

¹⁷ Jaxa jastik jchiknajuk jastik iti oj sk'uluke' ja ma' wa sk'u' ani: —Ja b'a jb'i' ili oj ya' eluke' jwera ja pukuji, oj k'umanuke' ajk'ach k'umal.

¹⁸ Oj ja yam-ex ja chani', ta ayk'a jasa wu'ajex b'a ajnunub'al, mini jas oj ek'uka' b'ajexa', oj wa k'e'uk ja wa k'ab'ex ja b'a ma'tik ay yi oj chameli', ojni tojb'uke'a'.

Ja jastal k'e' ja b'a satk'inal ja Jesusi'

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Ja yajni ch'ak k'umajuke' i, ja Kajwaltiki ti ijik'e' b'a nalan cha' an b'a satk'inal sok ti

kulani ja b'a stojol sk'ab' ja Dyosi'.

²⁰ Jaxa ye' nle' i ti elye' wa xchol-e' ja yab'al ja Dyos b'a spetsanil luwar, jani wa xkoltajiyujile' ja Kajwaltika' sok wa xya' ts'ikb'uke' ja yab'al ja Kajwaltiki sok jastik wa xje' xi'. Amén.